

Bykamp i Irak

EKSPERTISE: Danske soldater fra Livgarden gør irakiske soldater klar til kamp i Mosul. En vigtig del af forberedelsen foregår i den dertil indrettede MOUT City, hvor man træner kamp i bebyggelse. ■

Side 8

Andre synsvinkler

KLOGE-ÅGE: Hvad laver civile studerende med specialer som teknoantropologi, anvendt filosofi og historie ved TTR og HEC? De kommer med en vinkel, som er anderledes end den, vi har, lyder svaret. ■

Side 10-11

I kamp mod olien

MILJØSKIBE: Da det portugisiske miljøskib Victoria en fredag aften gik på grund ved Fyns Hoved, blev det danske miljøberedskab sat på prøve. Især Forsvarets havmiljøskibe kom på hårdt arbejde. ■

Side 12-13

Lappeløsninger?

LÆSERBREV: Hvornår bliver de gode uddannelser i Forsvaret lavet om, fordi der skal en hurtig lappeløsning til? En ung flyverkonstabel er bekymret for, at Forsvaret bliver inspireret af politiets nye kadetuddannelse. ■

Side 28

FORSVARSAVISEN 02

FORSVARET / FORDI NOGET ER VÆRD AT KÆMPE FOR

ÅRGANG 6 · MARTS · 2017

”

FORSVARET SKAL VÆRE EN NATURLIG DEL AF SAMFUNDET

Da H.K.H. Prins Joachim blev ansat i Forsvaret i november 2015, lød opgaven på at være med til at gøre Totalstyrkekonceptet klar. Deadline er januar 2018. Forsvarsavisen har mødt Prinsen til en samtale om dette arbejde og om Prinsens syn på Forsvaret før og nu.

Læs mere på side 4-5

KORT NYT OM FORSVARET

Undersøgelse: Golfkrigs-veteraners helbred under lup

UNDERSØGELSE: En ny undersøgelse om danske veteraner fra den første Golfkrig viser, at veteranerne ikke har en øget risiko for langtidssygefravær. Til gengæld har de et øget forbrug af medicin mod angst og depression i forhold til kontrolgruppen. "Undersøgelsen er vigtig, fordi erfaringer fra USA viser, at hver femte amerikansk soldat fra første Golfkrig er på førtidspension på grund af symptomer fra udsendelsen. Det finder vi ikke hos danske veteraner," står der i undersøgelsen fra Veterancentret. En undersøgelse fra 1999 viste, at Golfkrigsveteraner havde flere uforklarlige symptomer som hovedpine, træthed, hukommelsessvigt, vejtrækningsproblemer, hudlidelser, feber og mave-tarm-problemer. ■

/VETC

Øget interesse for Forsvarets uddannelser

FRIST: Officersuddannelserne har modtaget flere ansøgninger i år end sidste år. Ansøgningsfristen for dette års optag udløb den 15. marts, og selv om ansøgningsfristen til tre af uddannelsesretningerne er forlænget til den 9. maj, viser den seneste opgørelse allerede nu, at flere end tidligere har sendt en ansøgning af sted. "Vi har indtil videre modtaget 520 ansøgninger til 189 ledige pladser på officersuddannelserne," fortæller oberst Peter Wass, chef for Kundedivisionen i Forsvarsministeriets Personalestyrelse. "Det er en stigning på næsten 130 ansøgninger i forhold til sidste år, og selv om vi afventer de endelige resultater efter afprøvningen, er det samlet set et meget lovende resultat." ■

/FPS / Foto: Sara Skytte

W

LÆS FLERE NYHEDER, GÅ I DYBDEN MED FOKUSOMRÅDER ELLER SE VIDEOER PÅ FORSVARET.DK

Rikke-Louise Klarskov forlod Forsvaret til fordel for en karriere i advokatverdenen. Læs side 30-31

INDHOLD

Kort nyt

SIDE 2-3

Interview: H.K.H Prins Joachim

SIDE 4-5

Indland

SIDE 6

Set udefra

SIDE 7

Udland

SIDE 8-9

Arbejdspladsen

SIDE 10-17

Materiel

SIDE 18-20

Uddannelse og karriere

SIDE 21

Forskning og analyse

SIDE 22-23

Kultur og identitet

SIDE 24

Sport og sundhed

SIDE 25

Baglandet

SIDE 26-27

Læserne har ordet

SIDE 28

Navne

SIDE 29

Med andre øjne

SIDE 30-31

Bagsiden

SIDE 32

NYHEDER FRA IND- OG UDLAND

FOTO: ANDERS FRIDBERG

Evaluering af basiskrav i gang

TRÆNING: Forsvarets nye basiskrav har nu virket i knap to år. Forsvarets Sundhedstjenestes har løbende modtaget informationer fra Forsvarets enheder om deres erfaringer med det nye basiskrav. På den baggrund har Forsvarets Sundhedstjeneste i samarbejde med Værnsfælles Forsvarskommando nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at evaluere Forsvarets basiskrav. Evalueringen skal munde ud i en endelig anbefaling, herunder eventuelle justeringer af basiskravet inden overgangsperioden udløber den 31. december 2017. Evalueringen gennemføres af Center for Militær Fysisk Træning i tæt dialog med de tre værnstabe, Specialoperationskommandoen og Forsvarsministeriets Personalestyrelse. Evalueringen løber frem til september 2017. Den 1. januar 2018 forventes det endelige basiskrav implementeret. Mens evalueringen pågår, er det de nuværende basiskrav, der er gældende. ■ /FSU

Er du bruger af mil.dk?

ÆNDRING: For at styrke it-sikkerheden ændrer vi brugeradgangen til mil.dk. Fra den 3. april 2017 skal du anvende din udleverede FAP-token, når du logger ind via webmail via browser. Hvis du ikke allerede har fået udleveret en FAP-token, kan du på hjemmesiden ”it-info” se, hvordan du får en. Du kan også kontakte IT servicedesk på telefon 72 85 99 00. De, der går på mil.dk via en almindelig internet-PC via enten outlook eller en internetbrowser bliver ikke berørt. ■ /FMN

Bomberyddere sprængte ammunition fra tysk kampfly

Det 70 år gamle ammunition blev antændt ved brug af et kilo formbart sprængstof og detoneret med fjernbetjening.

SPRÆNGNING: Den 5. marts fandt landmanden Klaus Kristiansen og hans 14-årige søn ved hjælp af en metaldetektor små stykker aluminium på familiens mark i Aabybro. De var klar over, at de havde fundet stedet, hvor et tysk træningsfly efter sigende var styrtet ned i 1944. Men da også knoglerester og en hel motorblok dukkede frem, tilkaldte de politiet.

En af de første mænd på stedet var Jan, der er oversergent ved femte EOD-kompagni, Ingeniørregimentet i Skive. Der

var nemlig også fundet sprængstof i nærheden af flyet. Noget, der kun bliver farligere efter 70 år.

”Vi fandt ret hurtigt ammunition til både maskinkanon og maskingevær, som jeg vurderede skulle afskydes med det samme. Jo ældre, ammunition er, desto mere ustabil bliver det,” forklarer oversergenten.

EOD-folkene kørte derfor med det samme ammunitionen til et lukket skydetræn ved Tranum. Men da pressen også havde fået nys om fundet, måtte Jan og

Præcisering

CLOSE PROTECTION: I forbindelse med artiklen ”Generalens skytsengle” i Forsvarsavisen 01/2017, benævnes den opgave, soldaterne løser, som en ”close protection”-opgave. Dette er dog ikke korrekt set med danske militærøjne. Betegnelsen blev brugt, fordi de fleste samarbejdspartnere i missionsområdet kalder en ”sikringsopgave” for netop ”close protection”, så for at gøre sig forståelig på tværs af lande og sprog er det blevet normen at oversætte til close protection, hvilket ved en fejl kom med i den omtalte artikel. Det er dog ikke den korrekte terminologi for den opgave, som sikringsgruppen udfører. De omtalte ”guardian angels” løser en sikringsopgave.

Militærpolitiet er Forsvarets kompetencecenter inden for ”close protection”, som i Forsvaret oversættes til ”livvagtstjeneste”. Det er alene Militærpolitiet, der har ansvaret for uddannelse, udvikling og i nogen grad ansvaret for indsættelse af livvagtskapaciteten i Forsvaret.

Livvagtsopgaverne i Forsvaret løses derfor af særligt uddannet personel fra Militærpolitiet og gennemføres i tæt samarbejde med nationale og internationale samarbejdspartnere. Det er således kun soldater, der har gennemført et særligt forløb i rammen af Militærpolititudannelsen, der indsættes til løsning af livvagtsopgaver – dvs. close protection – i Forsvaret. ■ /TLJ, BB

kollegaerne arbejde under noget uvante omstændigheder.

”Jeg har ikke oplevet et lignende mediecirkus. Jeg troede, der ville være et til to mennesker fra pressen, men vi kunne jo dårligt komme til for mediernes vogne,” siger han.

Pressen havde dog ikke adgang til selve sprængningen. Kun Forsvarsavisen og en fotograf var til stede, da et kilo formbart sprængstof blev detoneret i de nordjyske klitter. ■ AH/VFK / Foto: René Schütze

Drama i Grønland: Sirius-hunde forsvandt

Et Challenger-fly, et Twin Otter-fly og to Sirius-slædehold var med i eftersøgningen, da 13 slædehunde i marts forsvandt i det nordlige Grønland.

AF CELINE EMMA LA COUR / VFK / FOTO: LUFTGRUPPE VEST

GRØNLAND Arktisk Kommando modtog sent søndag den 12. marts besked om, at et af Sirius-slædeholdene havde mistet sine hunde, da skaglen, som forbinder hundene til slæden, bristede, og hundene løb videre. Et større eftersøgningssamarbejde blev sat i gang. Den ene patruljefører fulgte hundenes spor til fods for om muligt at kunne indhente dem, hvis de holdt pause et sted i sneen. Et andet slædehold blev også sendt mod området for at hjælpe med eftersøgningen.

Mandag morgen var det endnu ikke lykkedes at opspore hundene. Eftersøgningen blev derfor udvidet med et Challenger-fly fra Luftgruppe Vest og et fly af typen Twin Otter fra Arktisk Kommandos islandske samarbejdspartner, Nordlandair.

Challenger-flyet lokaliserede slædeholdet, der havde mistet sine hunde, kl. 10:12 lokal tid, og kl. 10:34 lokaliserede flyet det andet slædehold, der hjalp med eftersøgningen. Kl. 11:14 lokaliserede

Challenger-flyet de forsvundne hunde. Twin Otter-flyet fløj herefter mod hundenes position. Med om bord på flyet var to patruljeførere fra Sirius' reservestyrke, to ekstra slædehunde samt udstyr til at kunne behandle hundene.

Da Twin Otter flyet ankom til positionen, konstaterede de to patruljeførere fra Sirius' reservestyrke, at en af hundene havde mistet livet som følge af kvælning i seletøjet, og at tre andre havde fået mindre skader. Kort tid efter ankom hundenes patruljeførere til fods, og med medicinen fra Twin Otter-flyet gik de i gang med at behandle de småskader, som hundene havde pådraget sig under de godt 24 timer, de havde været forsvundet. Desuden fik slædeholdet en af de to på flyet medbragte hunde udleveret, så slædespanden igen var fuldtallig.

Tirsdag eftermiddag den 14. marts modtog Arktisk Kommando en melding om, at slædeholdet var klar til at genoptage deres patruljering. Den hurtige eftersøgningsindsats var medvirkende til, at der fortsat er seks fuldt operative slædehold i Grønland. ■

Øer, der ikke er så ligegyldige, som de ser ud. Læs mere på side 32

Konstabler og sergenter kan bevare mulighed for tjenestemandsansættelse

TJENESTEMAND: For at styrke rekrutteringen til stillingerne og uddannelserne i Forsvarsministeriets concern kan konstabler og sergenter beholde muligheden for at blive tjenestemand. Det gælder de medarbejdere, som i deres nuværende kontrakt har mulighed for at blive tjenestemand efter 10 års indledende ansættelse. Derved ligestilles de med allerede tjenestemandsansatte medarbejdere, som ønsker at skifte hovedfunktionsniveau.

Medarbejdere, som siden 2014 ikke har bevaret deres mulighed for at blive tjenestemænd ved skift af hovedfunktionsniveau, vil alle blive kontaktet og få deres sag behandlet.

Hvis du har tilsagn om tjenestemandsansættelse og får en højere stilling, har du fremover mulighed for at bevare din mulighed for tjenestemandsansættelse. Samtidigt er ansøgningsprocessen til at bevare tjenestemandsansættelsen blevet langt mere smidig. Fremadrettet vil ansøgningen være en fast del af ansættelses- og optagelsesaftalen, og alle, der har mulighed for at blive eller forblive tje-

nestemænd, bliver spurgt, om de ønsker at bevare retten, hvis de søger uddannelse eller stilling uden for eget hovedfunktionsniveau.

Behandling af din sag

FPS arbejder på at behandle sagerne hos alle berørte medarbejdere hurtigst muligt. Hver medarbejder vil ud fra en konkret individuel vurdering kunne bevare sin tjenestemandsansættelse eller sit tilsagn. Allerede nu er der blevet behandlet en række sager fra begge grupper af berørte medarbejdere, og hidtil er ingen blevet afvist. Er du berørt af de nye regler, og har du ikke hørt noget inden sommerferien, kan du tage kontakt til FPS. Der gælder særlige informationer for tjenestemænd af sergentgruppen, som søger optagelse på officersuddannelsen, samt for ansatte af sergentgruppen, som er på 10 års indledende ansættelse for at blive tjenestemænd. Du kan læse mere om dette på HR-portalen. Hold dig orienteret og få løbende status på området på FPS' facebookside og på HR-portalen. ■ /FPS

KOMMENTAR

Noget er værd at kæmpe for - også arbejdskraften!

Ikke bare Forsvaret men hele Danmark vil i de kommende mange år være udfordret af manglen på kvalificeret arbejdskraft. Og for at kunne håndtere det skal vi blive meget bedre til at udnytte og udvikle de muligheder, der allerede er i vores HR-strategi.

Vores nye HR- og uddannelsessystem er faktisk meget fleksibelt, og det er langt bedre indrettet til at imødegå udfordringerne, end det gamle system var. Problemet er, at vi endnu ikke udnytter det godt nok. Vi skal for eksempel være meget bedre til at vurdere, hvilke kompetencer den enkelte har brug for til at kunne bestride en bestemt stilling. Det er os selv, der fastholder, at man skal have gennemført en myriade af uddannelser og kurser, inden man kan opnå en bestemt grad eller få en bestemt stilling. Det kan ofte give rigtig god mening, at man delvist uddanner sig til stillingen, mens man sidder i den.

Frem for alt skal det være muligt at opnå kompetencer på forskellige måder. Derfor er det positivt, at det snart bliver mere simpelt at komme på officersskole via stampersonelvejen. Man skal blot opfylde tre betingelser: en akademiuddannelse, en sergentuddannelse og relevant erhvervs erfaring. Forsvaret er nemlig udfordret i alle personelkategorier, og vi skal i langt højere grad se på sammenhængende løsninger og udviklingsveje "fra menig til general". Vi skal her udnytte, at vi nu kan anvende relativt korte uddannelser i Forsvaret, fordi de enten bygges oven på civile uddannelser eller bygges oven på soldaterhåndværket, hvor uddannelse kombineres med erhvervs erfaring.

De nye løjtnantsuddannelser, der arbejdes på i alle tre værn, er sammen med et hurtigere kvalificeringsforløb for Søværnets stampersonel til de tekniske officerslinjer gode eksempler på dette. Men vi har brug for at udbrede den fleksible tilgang til alle personelkategorier, og navnlig er der efter min mening brug for to ting: 1) at vi bliver bedre til at anvende og kvalificere vores stampersonel 2) at vi indretter os på, at flere af vores ansatte vil forlade Forsvaret tidligere, men samtidigt også udnytter, at de kan komme tilbage igen – og her er anvendelse af reserven og samarbejde med Hjemmeværnet afgørende.

Kun gennem en helhjertet og mere fleksibel tilgang til HR- og uddannelsesområdet og en mere fleksibel anvendelse af vores personelstruktur kan vi indrette et forsvar, der kan kæmpe fremtidens kampe. Herunder ikke mindst kampen om arbejdskraften.

Nils Wang
Kontreadmiral

KOLOFON

FORSVARSAVISEN

Foto: Jóna Astrid Lambastein, FLVFOT

UDGIVES AF:
Værnsfælles Forsvarskommando / VFK

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
Generalløjtnant Per Ludvigsen
Viceforsvarschef

REDAKTØR:
Birgit Baunehøj - baunehoj@mail.dk

KOMMUNIKATIONSSEKTIONEN
Værnsfælles Forsvarskommando
Danneskiold-Samsøes Allé 1
1434 København K
www.forsvaret.dk

DISTRIBUTION: Send evt. spørgsmål
til forsvarsavisen@mail.dk

TRYKKERI: Rosendahls - Schultz
TRYK ISSN 2245-957X
ONLINE ISSN 2245-9588

FORSIDEFOTO: Niels Hougaard
Redaktion afsluttet 23. marts 2017
Copyright Forsvaret 2017

Kilder i Forsvarsavisen kan optræde med fuldt navn eller anonymiseres ved at bruge enten for- eller efternavn. Dette er aliedt af anbefalinger fra FE om en mulig sikkerhedsrisiko for nogle personelgrupper, hvis de står frem på en måde, så de let kan identificeres.

OPLAG: 26.200

LAYOUT: Bjarne Valdemar Jensen

H.K.H. PRINS JOACHIM PÅ MISSION FOR FORSVARET

Arbejdet med Totalstyrkekonceptet er i fuldt sving. Forsvarsavisen har mødt H.K.H. Prins Joachim til en samtale om at være bindeled mellem Forsvaret, reserven, Hjemmeværnet og virksomhederne ude på den anden side af hegnet, og om at få brugt reserven på en måde, man ikke har gjort i årevis.

AF BIRGIT BAUNEHØJ / VFK / FOTO: NIELS HOUGAARD

DS9 ”Jeg står ikke til ansvar for kopperne,” siger Prins Joachim med et grin og skifter hurtigt en kop med motiver fra tegnefilmen ”Cars” ud, så han selv får Cars-koppen, og gæsterne får kopper med sløringsgrafik på. Vi er på Prinsens kontor på Kastellet i København, hvor han har indbudt til en samtale om hans arbejde med HR Delstrategi 9 (DS9), bedre kendt som Totalstyrkekonceptet. Kontoret er ganske beskedent i både størrelse og indretning, ligesom svaret fra Prinsen prompte lyder ”Tak, fordi I vil høre på mig”, da Forsvarsavisen takker for interviewet.

Det var i løbet af 2015, at Prins Joachim, der er oberst af reserven, fik en opfordring fra daværende forsvarschef, Peter Bartram. Der var opstået en særlig opgave, som var oplagt for en person med Prins Joachims profil.

”Forsvarschefen sagde, at man gerne ville have en ind, som har den aktive kontakt og indsigt i Forsvaret og tilsvarende den aktive kontakt og indsigt i det civile,” fortæller Prins Joachim.

Det betød, at Prins Joachim den 1. november 2015 tiltrådte stillingen som særlig sagkyndig for forsvarschefen med den helt specifikke opgave at hjælpe til med implementeringen af det nye Totalstyrkekoncept. Fokus var og er på, at anvendelsen af de frivillige i Hjemmeværnet og personel af reserven samt kontakten til de civile virksomheder skal styrkes.

Prinsen som bindeled

”Min opgave er at være bindeled mellem forsvarschefen, reserven og Hjemmeværnet. Jeg kan give input til forsvarschefen – og viceforsvarschefen, der har DS9 som sit ansvarsområde – om, hvad reserven og Hjemmeværnet ønsker at byde ind med af løsningsforslag eller deciderede modeller. Tilsvarende tager jeg for forsvarschefen ud i reserven samt den del af Hjemmeværnet, der falder under mig, og videregiver det, Forsvaret ønsker og gerne vil arbejde for. Jeg prøver at være talerør for begge parter, men prøver at få forstorret denne lille enhed, som skal være et Totalstyrke-sekretariat fra 2018,” lyder det fra Prinsen.

I efteråret 2016 mødtes Prins Joachim med en lang række virksomhedsledere på Holckenhavn Slot for at høre, hvad de havde af spørgsmål og bekymringer, når det handler om at skulle udlåne medarbejdere til Forsvaret – og i øvrigt give dem deres civile job tilbage, når Forsvaret er færdigt

med lånet. Både Interforce og flere chefer fra Forsvarets øverste ledelse (FØL) var med til arrangementet, hvor deltagerne blev inddelt i otte blandede arbejdsgrupper, der skulle diskutere, hvad der vil kunne lade sig gøre.

”Vi fik værdifuld feedback. Og det var meget forskelligt. Det var ikke, fordi nogen bare sagde ”jaaaa, det må I gerne” eller ”nul og niks”,” fortæller Prinsen.

26 fredage eller 9 måneder

Ifølge Prins Joachim kan et udlån til Forsvaret være alt fra for eksempel en enkel uge eller 26 fredage på et år til en mission på seks måneder med tre måneders forbedelse forinden.

”Elevatortalen (til virksomhederne, red.) er, at her er en medarbejder, som kan lide at være soldat. Groft sagt er vi er inde i det, vi kalder foreningsdanmark. Det kan være alt fra at være spejder, dygtig sportsudøver – eller soldat – altså en der har noget, han/hun brænder for, og som engang imellem også går ud over arbejdstiden. Men hvis det i virkeligheden er det, der gør personen mere robust, gladere og endnu mere motiveret og endnu mere arbejdsom i de 37 timer, han er på lønningslisten i virksomheden, jamen så er det en højnelse af kvaliteten (for virksomheden, red.),” siger Prins Joachim.

Prinsen har samtidig en tro på, at personel af reserven vil gøre deres for, at den fra tid til anden kan komme tilbage i Forsvaret for at løse særlige opgaver:

”Jeg kan ikke generalisere, men jeg har en decideret tro på, at den civile medarbejder og reservist, der gerne vil Forsvaret, vil det, fordi han er klar over, at der er noget meget større i verden. Jeg tror på, at flere reservister har lyst til at hjælpe Forsvaret – ikke fordi Forsvarets øverste ledelse eller politikerne siger, at nu skal vi være skarpe og være en krigsførende nation, men fordi de mener, de kan gøre verden bedre. Og fordi de gerne vil tage et ansvar for Danmark,” siger Prinsen.

Forsvaret før og nu

Til april er det 30 år siden, at Prins Joachim trak i trøjen for første gang, og meget er sket med Forsvaret og Prinsen i de mellemliggende år.

”Forsvaret er en helt anden størrelse i dag, end det var den 21. april 1987 – den dag, jeg blev indkaldt. Jeg er selv vokset med det. Dengang var jeg jo rekrut på absolut laveste niveau, men det var også et mobiliseringsforsvar. Det var en helt anden uddannelse,

og det var en helt anden virkelighed både inden for hegnet og uden for hegnet,” siger Prinsen og påpeger, at selv om Forsvaret er skrumpet ind i størrelse, så er det i effekt ”helt uvirkeligt stort”.

”Vi er blevet så meget mere dynamiske, så meget mere professionelle og langt mere synlige, selv om vi er langt færre end tidligere. Den muskel, vi er på alliance- og verdensplan, er ikke at tage fejl af, og den bliver anerkendt derude, for vi er i størrelse stadig et meget lille samfund på kun 5,7 millioner indbyggere, og alligevel formår vi at være med derude. Og så kan vi snakke højt og lavt om, hvor meget buen er spændt. Det er en helt anden snak, og den vil jeg ikke blande mig i, for det er ikke det, jeg skal. Men på de interne linjer med en spændt bue, så skal vi netop ved hjælp af reserven hjælpe med til, at den kan tåle at være spændt,” siger Prinsen.

Han mener, at Forsvaret er fulgt med tiden og i mange henseender har været foran med visioner og ønsker og har fået det til at fungere ud fra det muliges kunst. Men synlighed og det at være en del af det omkringliggende samfund er en opgave, som Forsvaret ikke må glemme fremadrettet.

”En af Forsvarets opgaver i dag er at holde sig aktiv som en del af samfundet og ikke være en enhed, som ikke vedkommer samfundet. Vi skal vise, at vi er her, være stolte af, at vi er her, men heller ikke skræmme det omkringliggende samfund. Vi skal være en naturlig del af samfundet lige så meget, som når Danmark skal til fodbold-VM, hvor vi så alle sammen går i rødt og hvidt. Og vi skal have det godt med det (Forsvaret, red.) alle sammen både på den ene og anden side af hegnet,” lyder det med et smil fra Prins Joachim.

Efter 2017

Når 2017 går på hæld, skal implementeringen af DS9 være en realitet. For Prins Joachim betyder det ikke, at jobbet som særlig sagkyndig for forsvarschefen er slut, tværtimod.

”Jeg bliver i Forsvaret, når 2017 udløber og DS9-implementeringen er overstået. Det her er kun en fase. Når den så er søsat ved udgangen af 2017, så bliver det først for alvor sjovt. Så skal den fungere. Og så er det, vi skal være langt mere dynamiske og omstillingsparate. Så skal vi her fra (Totalstyrke-)kontoret servicere både Forsvaret med dens opgaveløsning samt individet og herunder arbejdsgiverne med, at de rette ting passer på det rette tidspunkt. Det bliver sjovt,” slutter Prins Joachim. ■

TOTALSTYRKEKONCEPTET

Målet med Totalstyrkekonceptet er, at Forsvaret til enhver tid har den mest hensigtsmæssige balance i sammensætningen af fastansatte, frivillige i Hjemmeværnet og personel af reserven. Forsvarets fremtidige anvendelse af reservestyrken (frivillige i Hjemmeværnet og personel af reserven) er en del af Forsvarsforliget 2013-2017 og fremgår af HR Delstrategi 9 under Forsvarets samlede HR-indsats. Formålet med denne delstrategi er at bidrage til Forsvarets og Hjemmeværnets opgaveløsning og operative kapaciteter gennem en effektiv ressourceudnyttelse og anvendelse af reservestyrken.

Der er nedsat en implementeringsorganisation for HR-delstrategi 9, som løber frem til udgangen af 2017. Syv underarbejdsgrupper arbejder løbende på at implementere grundlaget

FPS Bemanding slår løbende stillinger op til reserven her: www.forsvaret.dk/job under militære stillinger. Vil man søge om optagelse i Hjemmeværnet, findes mere information her www.vistillerop.dk

MILITÆRTJENESTE

1987
Rekrut i Dronningens Livregiment.

1988
Sergent.

1989
Løjtnant af reserven.

1989-90
Delingsfører i kampvognseskadronen ved Prinsens Livregiment.

1990
Premierløjtnant af reserven.

1992
Kaptajn af reserven.

1996-2004
Chef for kampvognseskadronen i mobiliseringsstyrken(3/II/PLR) ved Prinsens Livregiment på Viborg Kaserne.

2005
Major af reserven ved Den Danske Divisions stab.

2011
Oberstløjtnant af reserven, chef for forbindelsesofficerer ved Totalforsvarsregion Fyn, Syd- og Sønderjylland.

2015
Oberst af reserven i Hæren

”

En af Forsvarets opgaver i dag er at holde sig aktiv som en del af samfundet og ikke være en enhed, som ikke vedkommer samfundet.

H.K.H. Prins Joachim

MEDARBEJDER-KOMMUNIKATIONEN I FOKUS

En undersøgelse blandt medarbejderne i Værnsfælles Forsvarskommando viser, at linjekommunikationen er helt central, men også at såvel traditionelle som nye elektroniske kanaler er efterspurgt. Generelt er informationslysten stor, og mange vil gerne have øget information. Nye tiltag er på vej.

AF VÆRNSFÆLLES FORSVARSKOMMANDO

UNDERSØGELSE

I løbet af juli og august 2016 blev medarbejderne i regi af Værnsfælles Forsvarskommando (VFK) bedt om at svare på 33 spørgsmål om den interne kommunikation i VFK. Formålet var at skabe et grundlag for at styrke kommunikationen på en målrettet og effektiv måde. På baggrund af de indkomne svar er der nu udarbejdet en handlingsplan med tiltag, der blandt andet indeholder nye digitale kanaler og en styrkelse af kommunikationen fra leder til leder og fra leder til medarbejder.

”Vi har gennemført undersøgelsen for at blive klogere på, hvor vi kan sætte ind for at forbedre den måde, vi dagligt udveksler viden på i Forsvaret. Vi ville meget gerne have et billede af, hvordan medarbejderne ser på kommunikationen, og hvad de særligt efterspørger. Et af de områder, vi har fået positiv respons på, er mobilkommunikation, hvor næsten tre fjerdedele kan se ét eller flere konkrete tilfælde, hvor det vil være relevant for dem at modtage information via mobiltelefonen. Det giver god mening, når man ved, at rigtig mange medarbejdere i Forsvaret ikke sidder foran en computer i det daglige. Derfor arbejder vi lige nu på at gøre det til en mulighed for dem, der gerne vil benytte sig af den. Men vi skal selvfølgelig først være sikre på, at det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt,” siger Signe Ryborg, kommunikationschef i VFK.

EKSEMPLER PÅ TILTAG DER ER UNDERVEJS

Mobilbåret kommunikation undersøges - og iværksættes i muligt omfang.

Jævnlig nyhedsbreve fra forsvarschefen - og andre topchefer.

Live-chat med ledelsen.

Bedre redskaber og mere fokus på effektiv linjekommunikation.

Intranettet forbedres og gøres mere brugervenligt.

Øget fokus på M100 gruppen.

Find alle undersøgelsens resultater på Forsvarets intranet.

sen for at blive klogere på, hvor vi kan sætte ind for at forbedre den måde, vi dagligt udveksler viden på i Forsvaret. Vi ville meget gerne have et billede af, hvordan medarbejderne ser på kommunikationen, og hvad de særligt efterspørger. Et af de områder, vi har fået positiv respons på, er mobilkommunikation, hvor næsten tre fjerdedele kan se ét eller flere konkrete tilfælde, hvor det vil være relevant for dem at modtage information via mobiltelefonen. Det giver god mening, når man ved, at rigtig mange medarbejdere i Forsvaret ikke sidder foran en computer i det daglige. Derfor arbejder vi lige nu på at gøre det til en mulighed for dem, der gerne vil benytte sig af den. Men vi skal selvfølgelig først være sikre på, at det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt,” siger Signe Ryborg, kommunikationschef i VFK.

Noget at arbejde videre med

I undersøgelsen, der blev gennemført i samarbejde med analysefirmaet MEGAFON, blev medarbejderne bedt om at bedømme deres generelle tilfredshed med den interne kommunikation i Forsvaret. Omkring en tredjedel af medarbejderne satte deres kryds ved ”utilfreds” eller ”meget utilfreds”.

Ifølge undersøgelsen skyldes utilfredsheden især, at den nødvendige kommunikation tager for lang tid at finde, at den kommer for sent, og at den ikke i tilstrækkelig grad er relevant for modtageren.

”At en tredjedel af medarbejderne ikke er tilfredse med den information, de har til rådighed, skal vi selvfølgelig tage alvorligt,” siger Signe Ryborg. Der er derfor god grund til at sætte fokus på at styrke informa-

tionsudvekslingen i Forsvaret. Heldigvis er Forsvarets ledelse enige i den prioritering.”

Informationslystne medarbejdere

Hele 68 procent fortæller i undersøgelsen, at de gerne vil have mere information om overordnede beslutninger, der træffes internt i Forsvaret. 54 % af de ansatte vil gerne have mere information fra den øverste militære ledelse.

”Vi har i Forsvaret en meget informationslystne medarbejderskare, hvilket jeg synes er positivt. Det tyder på engagement og passion for vores fælles formål og det, vi kæmper for. Forsvarets ledelsen vil derfor gøre endnu mere ud af informere om de beslutninger, der tages og om baggrunden for dem,” siger Signe Ryborg.

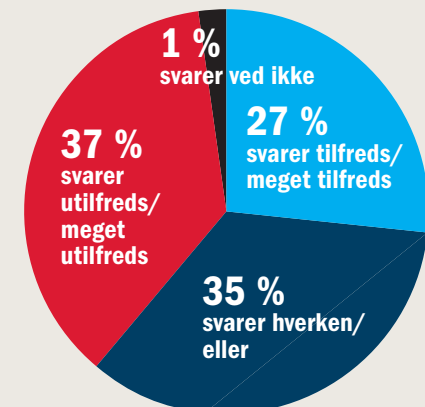
Hun tilføjer, at der i samme ombering vil blive gjort en indsats fra centralt hold for at støtte udbredelsen af informationer via linjen, som i følge medarbejderne er den vigtigste kommunikationskanal overhovedet.

Arbejdet fortsættes

Der blev efter undersøgelsens egentlige deadline foretaget en ekstra dataindsamling blandt medarbejdere i M100-gruppen (menige, konstabler og korporaler), men det til trods er der fortsat en underrepræsentation i undersøgelsen fra denne medarbejdergruppe i forhold til de øvrige medarbejdergrupper. Derfor vil der i den kommende tid blive foretaget en supplerende kvalitativ dataindsamling i denne gruppe, som er en central medarbejdergruppe i Forsvaret. ■

Er du alt i alt tilfreds eller utilfreds med den interne kommunikation i Forsvaret?

54 %

kunne godt tænke sig mere information fra den øverste militære ledelse

68 %

vil gerne have mere information om overordnede beslutninger, der træffes internt i Forsvaret

52 %

ser gerne, at Forsvaret gør mere brug af e-mails i den interne kommunikation

72 %

angiver, at det i nogle tilfælde vil være relevant for dem at modtage information på mobilen

15,51

minutter, er hvad læsere af Forsvarsavisen i gennemsnit bruger på avisen

OM UNDERSØGELSEN

En spørgeskemaundersøgelse er gennemført i perioden 27. juni til 29. august i samarbejde med analysefirmaet MEGAFON.

Undersøgelsen er iværksat af kommunikationssektionen i Værnsfælles Forsvarskommando (VFK) for at skabe mere viden om, hvad der kan gøres for at styrke den interne kommunikation.

15.331 medarbejdere i VFK er forsøgt kontaktet via mail.

Heraf har 3.531 medarbejdere besvaret undersøgelsen. MEGAFON står inde for, at det er et passende antal til at give tilstrækkelig statistisk sikkerhed for de opnåede resultater.

Find alle undersøgelsens resultater på Forsvarets intranet.

SAGT & SKREVET OM
FORSVARET

Ros fra minister

”Der er momentum i kampen mod Isil. Jeg var selv hernede for et år siden, og der stod Isil lige uden for portene. Det var en reel trussel, for nogen af dem havde forsøgt at trænge ind på basen...”

Forsvarsminister **Claus Hjort Frederiksen** (V) og tre partiledere fra Folketinget har aflagt besøg hos 200 udsendte danske soldater i Irak. Han roste de danske soldater for at deltage i en indsats, der har presset Isil 50 kilometer væk.

MetroXpress
20. marts 2017

Skru op

”Vi står med et mere komplekst sikkerhedspolitisk billede. Det betyder, at vi ikke kan skrue ned for noget for at skrue op for noget andet. Vi skal skrue op på det hele...”

Statsminister **Lars Løkke Rasmussen** (V) lover efter møde med NATOs generalsekretær Thorvald Stoltenberg flere penge til Forsvaret. Danmark skal tættere på de lovede 2 procent af bruttonationalproduktet, mener statsministeren.

BT
18. marts 2017

Slaget om freden

”Noget af det, der efterspørges internationalt, er nogle, der har evnen og viljen til at træde ind, når slaget er vundet, og freden skal skabes. Og der kan vi noget særligt i Danmark.”

De Radikales leder, **Morten Østergaard**, foreslår oprettelse af en humanitær mobil indsatsstyrke som supplement til Folketingets udenrigspolitiske værktøjskasse.

BT
21. marts 2017

Fake news i Estland

”De må lære at opføre sig mere forsigtigt. For eksempel skal de lade være at lade vanden på de lokale mindesmærker, hvilket man fortæller om i Baltikum. De skal ikke tæske og fornærme lokale borgere, hvilket de også er kendt for. Og de må for guds skyld ikke gøre tilnærmelser til fremmede kvinder, hvilket Natos soldater og officerer praktiserer med stor fornøjelse...”

Kommentatoren Ilja Kharlamov ved det Moskva-finansierede estiske netmedie Sputnik ifølge Jyllands-Posten. Briterne arbejder på at imødegå russiske røverhistorier (propaganda i skikkelse af fake news) om den base i Estland, der også skal huse danske soldater.

Jyllands-Posten
21. marts 2017

KLUMME

Af **Claus Mathiesen**
studielektor

Hvorfor Rusland er så angste for missilforsvaret

At Danmark vil indgå i NATO’s missilforsvar handler om langt mere end indkøb og opstilling af konkrete antimissiler, radarer m.v. Det handler om storpolitik og atomvåbenkapløb, og det vil definere Danmarks forhold til Rusland i årtier frem. Uanset om vi mener det eller ej, udpeger vi med missilforsvaret Rusland som potentiel modstander. Ligesom under Den Kolde Krig. Det vil af Rusland blive opfattet som en fjendtlig handling.

Det kræver en forklaring, som omhandler USA og Ruslands nukleare våbenaftaler helt tilbage fra 1972 og frem til i dag.

Aftale om atomvåben: Afhængig af missilforsvarsaftale

I 1972 forhandlede USA og Sovjetunionen sig frem til den første aftale om gensidig begrænsning af atomvåben (”Strategic Arms Limitation Talks” = SALT-1). En afgørende forudsætning for begge parter var, at man samtidig enedes om at begrænse muligheden for at etablere et forsvar mod hinandens ballistiske missiler. Et missilforsvar ville nemlig kunne begrænse effektiviteten af det antal fremføringsmidler (missiler på land, på ubåde og på fly) og sprænghoveder (allerede placeret på fremføringsmidlerne eller i depot), man blev enige om at fastfryse. I den såkaldte ABM-aftale (”Antiballistic Missile”) endte man på, at hver part måtte etablere missilforsvar på én lokation, som måtte forsvares af op til 100 ”antimissiler”. Sovjetunionen opbyggede dengang et missilforsvar omkring Moskva. Det eksisterer den dag i dag. USA havde planer om at opbygge et missilforsvar om en af sine egne baser med ballistiske missiler. Det skulle være den ultimative garanti for et nukleart gensvar, men det blev aldrig helt etableret og sløjfet endeligt i 1975. USA udtrådte ensidigt af aftalen om begrænsning på missilforsvar (AMB-aftalen) i juni 2002 blandt andet for at kunne etablere missilforsvar af egne styrker og koalitionsstyrker for eksempel i Irak og Afghanistan og mod missiler fra ”slyngelstater”.

I dag tænkes missilforsvar i USA og NATO som forsvaret af vigtige permanente og midlertidige objekter

mod alle typer af missiler, både korttrækkende og langtrækkende, ballistiske missiler og krydsermissiler.

Russisk logik: Missilforsvar svækker stormagtsstatus

For Rusland er logikken anderledes. Missilforsvar svækker eller eliminerer truslen om et altødelæggende, nukleart gensvar i tilfælde af, at den anden part starter et angreb. Dermed nedsættes eller fjernes de nukleare våbens værdi til afskrækkelse. Og det er for Rusland den primære (militære) trussel mod landets status som stormagt. Rusland er på andre områder – økonomisk, demografisk m.m. – en knap så indlysende stormagt. Dette erkender man i nogen grad i Rusland, og derfor er spørgsmålet om missilforsvar afgørende for Ruslands fortsatte ambitioner om at være en stormagt med global indflydelse.

Rusland ser USA’s ensidige udtræden af ABM-aftalen i 2002 som ”skelsættende” og har klart signaleret, at tilstedeværelse af amerikanske destroyere med missilforsvarskapacitet i Sortehavet og Østersøen er uønsket. Samtidig har de i forbindelse med Syrienkonflikten demonstreret militære kapaciteter (ikke mindst til anvendelse af skibs- og flybase-rede krydsermissiler), som ikke var nødvendige for krigsførelsen i Syrien. Opstillingen af Iskander-missiler i Kaliningrad-regionen er officielt en reaktion på etablering af antimissilstillinger i Polen. Med andre ord giver Rusland klare signaler om, at et missilforsvar set fra Moskva truer den storpolitiske orden, og at det ikke er acceptabelt.

Missilforsvaret rykker i russisk perspektiv på afskrækkelsesmekanismen i hele A-våbenkapløbet. Eftersom A-våben er essentielle for Rusland som stormagt, bliver Danmarks beslutning om at gå med i missilforsvaret derfor opfattet som om, at vi går tilbage til et kold-krigs-scenarie. ■

Claus Mathiesen er studielektor ved Institut for Sprog og Kultur, Forsvarsakademiet

Foto: Flyvevåbnets Flyvetjeneste

MOUT CITY – KAMP I BEBYGGELSE

Kamp i bebyggelse er en af de farligste kampformer, man som soldat kan komme ud for. Og netop den type kamp vil irakerne være tvunget til at kæmpe for at genvinde ISIL-fæstningen, byen Mosul.

TEKST OG FOTO: KAPTAJN STEEN / OIR

BYKAMP Den danske sergent Hasse og hans kollegaer står klar i MOUT City, da eleverne fra 7. irakiske division ankommer på ladet af en lastvogn. Den ligner noget, der lige så godt kunne høre til på en byggeplads. Men skindet bedrager. Folkene fra 7. division kommer nemlig lige fra fronten. De er blevet trukket ud af kampen for at modtage træning og blive et endnu bedre aktiv i kampen mod ISIL, der har kontrollen med det nordvestlige Irak. Dagens træning omhandler indtrængen i og sikring af en bygning. Og opgaven lyder da også let nok:

”I skal herfra og over til huset der. Her skal I ind igennem vinduet, og så renser I huset, som vi har øvet,” forklarer Hasse fra Livgarden, hvorefter hans tolk oversætter.

Bevægelsen over til målet støttes af kraftig beskydning fra taget af det hus, de kommer fra. Men ved vinduet stopper Hasse angrebet.

”Man kan ikke bare hoppe ind ad et vindue uden først at sikre sig, at det ikke er mineret, eller at der sidder en og venter lige indenfor,” forklarer han de tre irakere, der står for det, der kaldes ’indbruddet’. Det er altså dem, der først trænger ind i huset.

Næste forsøg går meget bedre, og Hasse roser folkene for den hastighed, de kom ind og i stilling med. Men foran dem venter den svære del, hvor de skal indtage et rum ad gangen. Og i hvert eneste rum kan der potentielt sidde en fjende og vente. En af de irakiske soldater spørger, hvorfor de ikke bare kan smide håndgranater ind i hver rum. Men det vil være alt for farligt. Trykket vil kunne slå dem selv ihjel eller få en svag bygning til at kollapse. Derudover er der også hensynet til civile, der kunne gemme sig i bygningen.

En anden foreslår, at de bare kan sende en mand ind, som så skyder på alt. Men igen maner Hasse til forsigtighed. Fjenden kunne jo ønske at overgive sig, og samtidig er faren for selv at blive ramt af en rикоche-

rende kugle stor. Hasse forklarer:

”Det er vigtigt, at vi kommer hurtigt og gerne voldsomt ind i rummet, for på den måde at få kontrol med rummet. Men vi skal tænke os om, og så vidt det overhovedet er muligt, skal vi ikke skade eventuelle civile – eller fjender”. En pointe som irakerne godt kan forstå.

Under Hasses vejledning arbejder de irakiske soldater sig igennem huset og når frem til det sidste rum uden tab. Der har været småfejl, som er blevet rettet undervejs. Men i det store hele er Hasse tilfreds med eleverne, som han har arbejdet med. ■

FAKTA OM MOUT

Military Operations in Urban Terrain.

Kræver mange ressourcer og stiller store krav om træning for at imødegå tab.

Kamp i bebyggelse kaldes også for kamp i uoverskueligt terræn.

MOUT City er et område på Al Asad Airbase i Irak, hvor der er forladte bygninger, som blandt andet anvendes til at træne kamp i bebyggelse.

Hasse er sergent ved den Kongelige Livgarde og udsendt til Irak, som del af Building Partner Capacity (BPC), der har til opgave, at træne irakerne til at kunne bekæmpe ISIL. BPC er en del af det danske bidrag til Operation Inherent Resolve (OIR), der består af en koalition af mere end 50 lande.

Ud over det danske BPC, der også rummer bidrag fra både Estland og Letland, er der også en mindre dansk stabs- og støtteorganisation.

Det danske hold 4, som Hasse var en del af, var udsendt af den Kongelige Livgarde frem til februar 2017. Men der indgår personel og specialister fra alle hærens regimenter og tjenestegrenscentre, samt Flyvevåbnet, Søværnet og Hjemmeværnet.

Når første mand er gennem døren, følger de to næste hurtigt efter. Det gælder om at dominere rummet, før en eventuel fjende kan nå at gøre modstand.

Første mand knæler ned ved vinduet, så resten har et afsæt og lettere kan komme ind gennem vinduet. En hård opgave, der kræver, at man bruger muren som støtte, og at folk ikke træder direkte på knæet, så ingen lider overlast.

Inden man hopper ind ad vinduet, afsøges vinduesrammen for sprængladninger, og dybden af rummet afsøges for fjender, så man ikke risikerer at hoppe lige ind i et baghold.

Når man har sikret sig, at rummet er så sikkert som muligt, gælder det om at komme hurtigt ind og på plads, så rydningen af de efterfølgende rum kan ske i lige forlængelse af indbruddet.

FOTO: FORSVARET

Flere afghanske kvinder bliver officerer

AFGHANISTAN: Med en parade og en ceremoni blev i alt 340 elever fra Afghan National Army Officer Academy (ANAOA) den 9. marts udnævnt til løjtnanter. Heraf var de 23 kvinder, hvilket er fire flere end sidste år. Ifølge Josefine, der er oversergent og mentor i Female Tolay – der er den kvindelige del af ANAOA – vil kvindernes andel sandsynligvis vokse yderligere i fremtiden. ”Selv om der er tale om store kulturelle barrierer, så er der stadig flere og flere kvinder, der søger ind. Det skyldes et stort rekrutteringsarbejde med bedre oplysning om mulighederne på ANAOA og efter uddannelsen,” siger Josefine. På ANAOA modtager kvinderne undervisning i blandt andet førstehjælp, enkeltkæmperfærdigheder, våbenhåndtering og engelsk. I forløbet integreres førerrollen som delingsfører, der sammen med øvrige fag fører til en stor udvikling hos de unge kvinder. Når kvinderne er færdige på ANAOA, søger mange ind i stillinger inden for logistik og administration, oplyser oversergenten. /AJH

F-16-øvelse fik kongeligt besøg

FRANKRIG: Den årlige øvelse Winter Hide bragte fra den 13. januar til 10. februar cirka 110 ansatte og 10 F-16-stel til Orange i Sydfrankrig. Årstidens vejr i Danmark er ofte skyld i aflysninger af flyvninger, og derfor søger man mod bedre vejr for at optimere træningen. ”Personellet gør, som sædvanligt, et godt stykke arbejde. Alle ved, hvad der forventes af dem, og vi er hurtigt klar til at operere fra næsten en hvilken som helst base, vi kommer til,” siger chefen, major Martin Jespersen. Ud over træningen blev det også til fornemt besøg, da H.K.H. Kronprins Frederik besøgte enheden den 31. januar. /TF

Når besætningen opdager noget usædvanligt på havet, kigger de med egne øjne og radar samt med et infrarødt kamera.

Frontex er EU's grænseagentur.

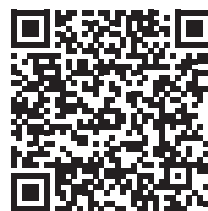
Frontex' missionen i Italien hedder Triton og blev etableret i november 2014.

26 lande deltager i missionen med personel, af fly eller skibe.

Frontex' har hovedkvarter i den polske hovedstad Warszawa.

Det danske Challengerfly er udsendt for tredje gang på Frontex-missionen.

Du kan læse mere om Frontex på www.europa.eu

Scan koden og se video

PÅ SMUGLERJAGT OVER MIDDELHAVET

I en hel måned vogtede et dansk Challenger-fly EU's grænser.

Besætningen har ekspertise fra en lang række opgaver med havovervågning i nationalt og internationalt farvand.

TEKST OG FOTO: EMMA RUDBECK / VFK

MISSION

Et mørkegråt Challengerfly stiger til vejrs forbi vulkanen Etnas top og vender snuden mod Middelhavet. Med på missionen er en besætning på fem mand samt tre på jorden i Catania. I en måned er de udsendt sammen med flyet til den italienske ø, Sicilien, hvor de patruljerer over Middelhavet for EU's grænseagentur Frontex. “Vi kigger efter alt, der kan være mistænkeligt. Det være menneskesmugling, stofsmugling, illegalt fiskeri eller miljøforurening. Det

hele har interesse,” fortæller GEA, som er pilot på Challengerflyet.

Når besætningen opdager noget usædvanligt på havet, kigger de med egne øjne og radar samt med et infrarødt kamera, som systemoperatørerne styrer.

Fra kontrolpanelerne kan de zoome helt ind og se, hvad der er om bord på bådene. Hvis fundet er interessant, bliver det rapporteret til den danske forbindelsesofficer, der sidder i missionens hovedkvarter i Rom.

Her koordineres indsatsen med de italienske myndigheder som kan sende skibe ud, hvis de vur-

derer, at det er nødvendigt at undersøge fundet yderligere.

Seks-syv timers flyvninger

”Missionen er vigtig, fordi vi er medlem af EU, og jævnfør Schengen-aftalen går EU's grænse ned til Italien. Nogen vil måske spørge, hvorfor vi gør italienernes arbejde. Men det gør vi som udgangspunkt ikke. De indre grænser i EU er åbne, så når først noget kommer ind i Italien, så er det i princippet også inde i Danmark. Om det så er smugling af stoffer, mennesker eller våben, så har vi en interesse i at stoppe det,” siger GEA.

På de seks-syv timer lange flyvninger kan besætningen med deres udstyr afsøge enorme havområder langt hurtigere og mere effektivt, end mange andre fly eller skibe ville kunne. Derfor har Challenger-flyet nu været brugt i flere Frontex-missioner og har ekspertise fra en lang række havovervågningsopgaver i nationalt og internationalt farvand.

”Det er bare vand, vand og vand, så langt øjet rækker. Om det er så Nordatlanten, Det Indiske Ocean eller Middelhavet som nu, så løser vi samme opgave med maritim overvågning, og især den

her opgave er virkelig spændende, fordi der er noget at kæmpe for”, siger GEA.

Deres fire ugers udstationering på Sicilien har givet en god fangst. Challengeren har fire gange opdaget hashsmuglere på havet. I samarbejde med de italienske myndigheder er smuglerne blevet stoppet, og med den indsats har man forhindret, at omkring 4.500 kg hash kom inden for EU's grænser.

På Flyvevåbnets Facebookside kan du se piloten GEA fortælle mere om missionen i et opslag fra den 11. februar. ■

Skive Garnison inviterer til MC-træf

TOHJULER: Igen i år inviterer Skive Garnisons MC-klub "Halvgas" til træf. Det foregår 20. maj og 21. maj på Skive Kaserne. I programmet er dog også indlagt en fælles MC-tur. Ud over medlemmer af "Halvgas" er militært og civilt ansatte, der kommer på motorcykel velkomne, forudsat at man har meldt sig til senest torsdag 11. maj. Hver ansat kan desuden medbringe to gæster uden militært id-kort. Der er mulighed for overnatning. Yderligere info kan findes ved at følge facebookgruppen "Halvgas". /MF

AKADEMISKE PRAKTIKANTER GIVER NY VIDEN TIL DAGLIGDAGEN

FOTO: TRR

Universitetsstuderende med studier som teknoantropologi, anvendt filosofi og historie skaber ny viden for Forsvaret. HEC og TRR har allerede god erfaring med de akademiske praktikanter.

TEKST OG FOTO: MICHAEL AAGAARD

PRAKTIKANTER Ved Trænregimentet i Aalborg (TRR) og hos Hærens Efterretningscenter (HEC) i Varde har studerende med så forskellige studieretninger som filosofi, teknoantropologi, matematik og historie løst opgaver for Forsvaret. I over et år har akademiske praktikanter haft deres gang på kasernerne i perioder fra få måneder og op til et halvt år. De studerende har været dybt inde i alt fra dansk CIMIC-historie til mekanikers arbejde med SAP, og deres studier giver ny viden, som kan bruges i dagligdagen.

"Jeg kan godt lide at bruge sugerørseksemplet. Hvis vi får guidet dem den rigtige vej, så har de det her sugerør at kigge igennem,

hvor de kommer helt ned inden for et smalt område. Her har de muligheden for at generere noget viden, som vi må erkende, at vi enten ikke selv har kompetencerne eller ressourcerne til at generere," siger major Finn A. Sode chef, studie- og udviklingssektionen ved Trænregimentet i Aalborg. Hos HEC oplever man, at netop det, at de studerende kan fordybe sig i en problemstilling og se på den på en ny og anderledes måde, er en gevinst for både Forsvaret og de studerende.

"Det vigtigste er, at de studerende kommer med en vinkel, som er anderledes, end den vi har. De kommer med en akademisk tilgang til nogle praktiske problemstillinger og løser dem anderledes, end vi ville gøre. Vi synes samtidig, at vi giver noget til dem. I

stedet for at de sidder med en teoretisk problemstilling, så får de en håndgribelig opgave. De ender også med at lave et produkt, som vi kan bruge bagefter," fortæller Sophie, militærjuridisk rådgiver og projektansvarlig ved Hærens Efterretningscenter.

Øger fokus på faglighed

I Aalborg oplever man, at praktikanterne ikke kun løser opgaver, der ellers ikke ville blive løst. De har også en positiv indvirkning på medarbejderne i de afdelinger, der har besøg af dem.

"Jeg kan huske et gammelt eksempel, hvor man lavede en undersøgelse om lysets indvirkning på produktiviteten på en fabrik. Det viste sig, at det ikke var lyset, der øgede produktiviteten. Det var den nye fokus

på medarbejderne, der øgede produktiviteten. Det er også min oplevelse, uden at jeg kan sætte tal på, at det, at vi har en praktikant gående rundt og stiller spørgsmål, det øger vores eget fokus på fagligheden," fortæller Finn A. Sode.

I Varde opfordrer de også praktikanterne til at bruge Forsvaret i deres videre uddannelse. Eksempelvis ved at skrive deres kandidat og senere Ph.d. ud fra det emne, de har arbejdet med i praktikken. Den første praktikant ved HEC fulgte netop den model. Han gik videre og skrev et speciale i samarbejde med HEC om dansk CIMIC's historie på baggrund af de kilder, han fik adgang til i praktikken.

At få en praktikant fra den akademiske verden ind i den militære koster nogle res-

Restaurering af De Gule Stokke i Nyboder sendt i udbud

BEBOELSE : Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har 16. februar 2017 offentliggjort udbudsbekendtgørelse samt materiale vedrørende anden etape af restaurering og modernisering af De gule stokke i Nyboder i København. Første etape af projektet er gennemført 2009-2013. Etape 2 omfatter i alt 54 huse i Suensonsgade, Haregade og Tigergade. Projektet har til formål at gøre boligerne tidssvarende og at omdanne dem til campusområde for ansatte i Forsvaret, som er under uddannelse på Forsvarets skoler. Resten af bebyggelsen udlægges til boliger for udstationeret personel og deres familier. A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal har doneret 227 mio. kr. til etape 2. Omkostningen til den samlede restaurering forventes at beløbe sig til cirka 338 mio. kr.

/FES / Foto: Sune Wadskjær Nielsen

sourcer. Derfor er der også visse overvejelser, der skal gøres, før man inviterer praktikanterne indenfor. I Aalborg har en fuldtidsansat koordinator været bindeled mellem universitet, studerende og kaserne.

Det koster ressourcer, men...

”Man skal gøre sig klart, at der skal bruges nogle ressourcer i forhold til at stille opgaverne. Nogen problemstillinger kommer af sig selv. Men vi har også haft masser af problemstillinger, som vi gerne vil have kigget på, men som simpelthen ikke havde akademisk dybde nok til en kandidatstuderende. Så kræver det noget koordination internt. Enten skal der findes nogle ressourcepersoner, eller også skal der stilles noget data til rådighed. Man bør også få fastlagt, hvilken arbejdsgang der er i systemet, når der nu kommer en henvendelse fra universitetet. Hvem tager sig så af den, og hvordan bliver den rullet ud,” siger Finn A. Sode.

I Varde har de praktikanter fra både folkeskoler, gymnasier og universiteter, men det er de kandidatstuderende, der er mest fokus på - netop på grund af ressourcerne.

”

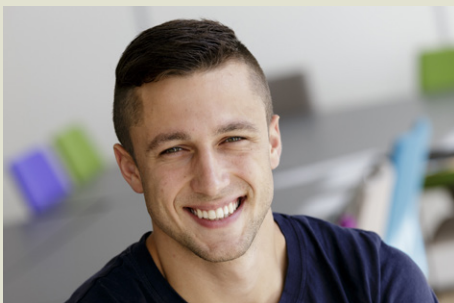
De kommer med en akademisk tilgang til nogle praktiske problemstillinger og løser dem anderledes, end vi ville gøre.

Sophie, militærjuridisk rådgiver, HEC

”Hvis vi tager folk ind, som vi skal vejlede meget hele vejen igennem processen, så er det ikke noget, vi vinder på længere. Hvis der er den rette ansøger på bachelorniveau, så tager vi selvfølgelig vedkommende ind, men vi forventer, at de til en vis grad er selvkørende og selvstændige,” siger Sophie.

Selv om det koster ressourcer at have de studerende, så bliver det opvejet af resultaterne, mener major Lars Buur, der er chef for CIMIC-sektionen hos HEC.

”Jeg har haft tre praktikanter, og jeg har fået tre produkter, jeg ellers ikke ville have. Produkter som alt andet lige er en forbedring af vores opgaveløsning. Så hvis du spørger mig, så er der ingen tvivl om, at det er det værd,” siger Lars Buur. ■

Mathias Baudier

Læser Historie og Samfundsfag ved Syddansk Universitet, Odense. Har skrevet projektet CIMIC's organisatoriske udvikling. Projektet handler om, hvordan organisationen af CIMIC har udviklet sig i den danske hær siden begyndelsen af 1990'erne. Har efterfølgende skrevet kandidatopgave på baggrund af emnet.

Mathias Baudier har to år som sergent ved Garderhusarregimentet bag sig, og interessen for den militære verden har han taget med sig på historiestudiet.

”Min interesse kommer af, hvordan krige er med til at ændre den internationale dagsordenen,” fortæller han. Praktikken hos HEC var Mathias Baudier første mulighed for at bruge de kompetencer, historiestudiet har givet ham, uden for universitet. Og det har givet ham gode erfaringer.

”Jeg kan se, hvordan jeg kan forbedre mig, og hvor jeg skal være mere skarp, hvis jeg skal lave en lignende rapport. Det, synes jeg, har været en super fin øvelse. Også fordi jeg kunne mærke, at der var et behov for mit arbejde,” siger han.

Ifølge den tidligere praktikant ved HEC giver praktikopholdet ikke kun faglig ballast. Det giver måske også nye karrieremuligheder.

”Nu der er åbent for den nye officersuddannelse, så kan man bruge praktikken som en indgangsvinkel til at begynde at forstå Forsvaret og se, om det er en arbejdsplads, der er noget for n i fremtiden. Der er så mange forskellige funktioner, du kan bestride, hvis du uddanner dig til officer. Jeg fik da en ny idé om, hvad Forsvaret er, og det har tiltrukket mig, og jeg overvejer, om jeg skal søge tilbage i Forsvaret som officer,” siger han.

Karl Kristian Hoff

Læste teknoantropologi ved Aalborg Universitet, da han var i praktik. En teknoantropolog anvender antropologi til at analysere, hvordan teknologi og mennesker hænger sammen. Han har i efteråret 2015 set på, hvilke udfordringer mekanikere ved militærpolitiet havde i arbejdet med SAP/DeMars. I foråret 2016 lavede han endnu en opgave, hvor han konstaterede nogle uhensigtsmæssigheder i den måde, der bliver kommunikeret med Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse på. Der er ved at blive fastlagt nye standarder, som imødekommer disse.

For Karl Kristian Hoff var Forsvaret ikke helt nyt. Han har aftjent sin værnepligt og er aktiv hjemmeværnsmand på syvende år. Da muligheden for en praktikplads ved

militærpolitiet dukkede op, slog han til.

”Forsvaret er et unikt sted at være. Det har sin egen kultur, som er anderledes end noget andet i det danske samfund. Det i sig selv er uhyggelig spændende,” fortæller han.

Alligevel var der lidt tilvænning for teknoantropologen.

”Jeg er fremmed i Forsvaret, også selv om jeg har været værnepligtig. Så selv om jeg kender systemet lidt, er der godt nok nogle ting, man skal sætte sig ind i for at forstå det. Det, at man kommer som udenforstående, gør, at man bliver set på en lidt speciel måde af dem i uniform. Når jeg kom med en notesblok, blev der set lidt kritisk på mig. Man skulle lige se, om jeg nu også kunne være en del af flokken. Der var en våbenmekaniker, som ud af det blå hev et hylster fra en riffelkaliber op og bad mig om at identificere kaliber, type og det hele. Det kunne jeg heldigvis. Så var jeg accepteret og kunne godt få lov til at følge med ham,” fortæller han.

”Her var en virkelighed, jeg kunne tage fat i. Universitetet kan godt blive lidt overakademisk, hvor man bare sidder på en stol hele tiden,” siger Karl Kristian Hoff.

Minela Omanovic

Studerer Anvendt Filosofi ved Aalborg Universitet. Praktikant hos kursusafdelingen ved Trænregimentet i Aalborg, hvor hun har undersøgt læring og undervisning og kigget på, hvordan man kan tilpasse fjernundervisningsdelen for at optimere udbyttet af den fysiske tilstedeværelse på kurset. Fjernundervisningsdelen er efterfølgende blevet tilpasset på baggrund af projektet.

Minela Omanovic var i praktik hos kursusafdelingen ved Trænregimentet. Praktikken var hendes første møde med Forsvaret, og det var ukendt terræn for hende.

”Når jeg har været ude at observere, så har jeg været den eneste i civilt. Man føler lidt, at folk kigger, for man er uden for fællesskabet. Første dag blev jeg nødt til at få en af oversergenterne til at printe en liste med forkortelser ud, for at jeg kunne følge med, men når jeg så havde været her et stykke tid, faldt jeg ind og blev en del af det fællesskab, der er i kursusafdelingen. De var meget åbne med, hvad de lavede, og involverede og inkluderede mig i alt,” fortæller hun. Faktisk blev hun positivt overrasket over mødet med det militære system.

”Jeg havde mine fordomme om Forsvaret. Jeg tænkte, at det var meget traditionspræget, og at der var nogle faste rammer. ’Man gør sådan, det har man gjort i mange år, og det bliver man ved med’. Jeg var i tvivl, om nytænkning spillede en rolle, og om de overhovedet var interesseret i at få et andet blik på tingene, men i kursusafdelingen har de været åbne for ændringer og for mine kritiske perspektiver på det, de gør. Åbenheden har været den største overraskelse,” siger hun. Projektet har givet hende gode erfaringer med videre på studiet.

”Det er nogle helt specielle mennesker, der læser filosofi. Vi går og tænker, at vi kender sandheden, og det er sådan, det skal være. Man skal passe på, at man ikke kommer til at prædike det her. Jeg har lært at tage filosofien ud fra de principper, de har i kursusafdelingen. Jeg har lært at integrere mig mere, inden jeg begynder at komme med mine forslag,” siger hun.

FEM EKSEMPLER PÅ PROJEKTER

InterForce

To studerende har gennemført relevansanalyse af virksomheder i Nordjylland for at styrke grundlaget for Trænregimentets samarbejde med civile virksomheder i rammen af InterForce. Der er nu oprettet studentermedhjælperstillinger for at videreføre resultaterne fra analysen.

Tilstandsbaseret vedligeholdelse

To studerende er i gang med at undersøge muligheder for at gennemføre tilstandsbaseret vedligeholdelse frem for at vedligeholde materiel og køretøjer ud fra faste terminer. Projektet forventes at kunne afklare, om datagrundlag er tilstrækkeligt til at kunne gennemføre tilstandsbaseret vedligeholdelse, eller om det stiller andre krav til mængde og kvalitet af data.

Automatisering af køretøjer

En projektgruppe fra Aalborg Universitet har undersøgt automatisering af køretøjer, herunder anvendt robotter til at simulere automatiseringen. Udbyttet er ikke klart endnu, da projektet ikke er endeligt afsluttet.

Samtaleteknik og karrierehåndbog

To studerende har arbejdet med en håndbog i samtaleteknik og udvikling af en karrierehåndbog, hvilket har givet enhederne nogle konkrete værktøjer til personelhåndteringen og den daglige ledelse. Begge studerende er fortsat i henholdsvis virksomhedspraktik og en løntilskudsstilling.

Tilfangetagelse og religion

Conduct after Capture (CAC) har fået lavet en undersøgelse af, hvorledes vestlige gidsler, der har været tilfangetaget i Mellemøsten og Afghanistan, har håndteret religiøse forskelle i forhold til deres tilbageholdere med et særligt fokus på håndtering af konvertering til Islam. Om religion og konvertering har spillet en rolle, varierer stærkt fra gruppe til gruppe og mellem de enkelte tilbageholdere i en given gruppe.

UGEN DA DANMARKS MILJØ-BEREDSKAB BLEV SAT PÅ PRØVE

Containerskibet Victoria stødte på grund nord for Fyns Hoved. Forsvaret er standby ved skibet for at sikre, at der ikke lækkes olie fra skibet.

Da containerskibet **Victoria fra Portugal** en fredag aften stødte på grund nord for Fyns Hoved, blev især det maritime miljøberedskab sat på prøve. Gunnar Thorson, Marie Miljø, Miljø 103 og på skift patruljefartøjerne Najaden, Freja og Diana blev alle sat i gang.

Her ses et af de to største miljøskibe, som Forsvaret råder over, Gunnar Thorson.

AF JACOB KONGSMAR JØRGENSEN / VFK / FOTO: ANDERS FRIDBERG / VFK

FREDAG AFTEN

Vinden blæser kraftig fra øst, og der er høj sø. Containerskibet Victoria er på vej til Fredericia for at losse. Skibet er ifølge VTS-meldingerne (Vessel Traffic Service) på vej mod en grundstødning. Af ukendte årsager reagerer skibet ikke på VTS-advarslen. Klokkeren 18:30 sker ulykken, og Victoria stødte på grund nord for Fyns Hoved. Skibet melder straks til MAS-vagten (Maritime Assistance Service) om grundstødningen. MAS er en del af Forsvarets Joint Operation Center i Århus. Det har ansvaret for at modtage nødopkald fra skibene og koordinere hændelser i danske farvande. Operationscentret beordrer Victoria til at kaste anker og afvente yderligere instruks.

Jens Kim Jensen, også kaldet J.K., er orlogskaptajn og skibschef på miljøskibet Gunnar Thorson. J.K. har døgnvagt denne aften på Gunnar Thorson, der ligger i Frederikshavn Havn. Der er altid en døgnbeman-

det besætning ombord på et af miljøskibene, så de kan rykke ud på en times varsel.

“Fredag aften bliver jeg orienteret om hændelsen, hvor underretningen lyder på, at Victoria har et hul i skroget. Det bliver derfor besluttet at sende Gunnar Thorson af sted,” forklarer skibschefen.

J.K. er under hele operationen ‘on scene commander’ og har dermed ansvaret for koordineringen af miljøindsatsen til vands herunder Marie Miljø, Gunnar Thorson, Miljø 103 og på skift patruljefartøjerne Najaden, Freja og Diana.

Omkring midnat ankommer Marie Miljø som første skib for at få overblik over situationen. Det dårlige vejr gør det vanskeligt at undersøge Victoria. J.K. tager en beslutning om at vente, til vejret bliver roligere.

WEEKENDEN

Lørdag omkring middag ankommer det store miljøskib Gunnar Thorson til stedet. På det tidspunkt ligger Marie Miljø stand by ved Victoria. Der ligger yderligere to skibe

af Diana-klassen klar til at hjælpe med overvågning ved det østlige Jylland, fra Juelsminde til Lillebælt og det nordfynske hav.

“Det første, jeg gør, er at skabe mig et overblik over situationen. Jeg ser et skib, der ligger for anker, men der er ingen tegn på olie,” forklarer J.K.

Opgaven for skibene er at ligge standby i forhold til et muligt olieudslip og observere i området, hvor der kan være risiko for forurening. Hvis der sker et udslip, har skibene mulighed for at lægge såkaldte flydespæringer ud, der skal forhindre olien i at sprede sig yderligere. Gunnar Thorson har også mulighed for at pumpe eller skovle olieforurening ombord i dets tanke.

I løbet af weekenden overvåger Flyverhjemmeværnet med en Defender og Forsvaret med sine Fennec- og Merlin-helikoptere kysterne omkring det nordlige Fyn og langs Juelsminde og Lillebælt.

“Flyovervågningen er et uundværligt redskab for miljøberedskabet. Flyene kan komme mere vidt omkring og spotte even-

tuelle oliepletter,” forklarer orlogskaptajn og on scene commander, J.K.

MANDAG

Ugen begynder godt med svag vind. Derfor kan skibets forsikringsselskab sende dyktere i vandet for at inspicere Victoria. Det viser sig, at skibet har fået en 50 meter lang og 20 centimeter bred flænge i venstre side af skroget. Skaden er opstået ni meter under havoverfladen ved en af brændstoftankene. I det kølige vejr får olien en konsistens som tjære. Derfor forventer man ikke, at skibet lækker olie på nuværende tidspunkt. Et fly fra det norske firma Sundt Air finder heller ingen olie under sin overvågning. Dog lækker skibet en tynd oliefilm, der kan være til skade for dyreliv i området. Dette forsøger Gunnar Thorson at opsamle med såkaldte sokker, som er aflange klude i stof, der skal suge den tynde film.

TIRSDAG-TORS DAG

Forsvarets fartøjer bliver ved ulykkesstedet,

Miljøskibene lægger flydespærringer ud for at inddæmme olien. De hvide aflange ting i vandet er sokker, som kan suge den tynde oliefilm.

Orlogskaptajn og skibschef på Gunnar Thorson, Jens Kim Jensen, var 'on scene commander' under hele operationen. Hans opgave var at koordinere Forsvarets

indtil man har klarlagt, hvad der skal ske med Victoria. Der er to muligheder. Enten skal hullet i skroget lappes. Dette kan være risikabelt, hvis vejret ændrer sig. Den anden mulighed er at bugsere Victoria til nærmeste værft, men denne metode har den risiko, at skibet kan lække olie ved bevægelse. Det ender med en fælles vurdering fra Klassen (et slags syn af skibe), Søfartsstyrelsen, forsikringssekskabet og Forsvaret om, at det er sikrest at bugsere Victoria til værftet Fayard ved Odense Fjord.

FREDAG

To slæbebåde bugserer Victoria til værft fredag morgen ved meget lav hastighed, da bevægelse øger risikoen for udslip. Mens Gunnar Thorson ligger standby, følger Miljø 103 og Marie Miljø bugseringen gennem Gabet i Odense Fjord.

Når skibet ankommer til havnen, skal containerne losses. For at forhindre, at olie skal slippe ud under losningen, lægger beredskabet på land flydespærringer

rundt om Victoria. Til sidst kan on scene commander, J.K., gøre status over den samlede indsats:

“Hele situationen er forløbet rigtig godt med et rigtig godt samarbejde på tværs af enhederne. Både til lands, til vands og i luften”.■

NYE SKIBE PÅ VEJ

Forsvarsministeriets Materiel- & Indkøbsstyrelse har i tæt samarbejde med VFK indledt et projekt og udbudsarbejde med henblik på at anskaffe fire nye miljøskibe. De forventes leveret inden udgangen af 2020.

KLAR TIL KATASTROFEN

Fra Gunnar Thorson koordinerer skibschefen alle Forsvarets enheder til vands.

Danmark er særligt udsat for oliekatastrofer, fordi de smalle sejlrender med den tætte skibstrafik øger risikoen for harvari. Derfor skal Forsvaret hele tiden være klar.

AF JACOB KONGSMAR JØRGENSEN / VFK
FOTO: ANDERS FRIDBERG / VFK

HAVMILJØ

En stor oliekatastrofe i et af Danmarks mest trafikerede farvande, Kattegat, Storbælt eller Øresund, er ikke usandsynligt. Det skyldes kombinationen af smalle sejlrender, og at omkring 50.000 handels- og tankskibe passerer de danske farvande hvert år.

Eksempel på tidligere katastrofer
Tidligere katastrofer viser, hvor galt det kan gå. Tilbage i marts 2001 kolliderede fragtskibet Tern og olietankeren Baltic Carrier øst for Falster, og 2.700 ton olie løb ud i havet. To år senere kolliderede containerskibet Gdynia og bulkcarrieren Fu Shan Hai nordvest for Bornholm. Sidstnævnte sank. I 2008 bristede en slange i et tankanlæg ved Prøvestenenen i København. Det resulterede i 150 ton olie i Øresund. Olien ramte den svenske kyst.

Seneste episode skete i februar i år, hvor containerskibet Victoria gik på grund nord for Fyns Hoved. Her skete der heldigvis ikke større oliespild, selv om risikoen var til stede.

Forsvarets miljøopgave

Danmark har i alt 8.750 kilometer kyststrækning, som hele tiden er i fare for nye miljøkatastrofer. Derfor er det også nødvendigt med et effektivt miljøberedskab. Denne type opgave står Forsvaret for i samarbejde med blandt andet Beredskabsstyrelsen, brandvæsen, hjemmeforsvar, politi og lokale myndigheder.

”Der er en opgave med at overvåge, om der er en forurening ude til søs, og så er der en opgave med at fjerne forureningen,” forklarer Per Ertløv Hansen, som er kommandørkaptajn og chef for Marinestabens Nationale Beredskabssektion.

Søværnet har placeret deres fire dedikerede miljøskibe med henholdsvis to i Frederikshavn og to i Korsør for hurtigt at kunne rykke ud i alle dele af landet. Mens de to store skibe, Gunnar Thorson og Gunnar Seidenfaden, har en reaktionstid på 16 timer, kan de to mindre skibe, Mette Miljø og Marie Miljø, afgå fra havn på under en time. Forsvaret råder yderligere over seks patruljeskibe i Diana-klassen til miljøopgaven.

”Vi har tre skibe i Dianaklassen, der altid er indsat til opgaver i danske farvande. Det er vigtigt, at de som de første på ulykkesstedet kan inddæmme olien med deres flydespærringer,” siger Per Ertløv Hansen.

Forsvaret har i alt rådighed over 13 skibe, der kan deltage i miljøindsatsen. Hertil kommer Marinehjemmeværnets fartøjer. Men havet er stort. Derfor får de også hjælp fra 17.000 frivillige havmiljøvogtere i kampagnen Stop Olien, der blev lanceret af Forsvaret tilbage i 2006. På en app eller med et telefonopkald kan de frivillige indrapportere, hvis der observeres olie eller forurening på de danske farvande.■

Se mere på:
www.stopolien.dk

KOMMENTAR

Til forsvar for Hærens kommende officerer

Jeg husker at have læst en artikel, hvor daværende chef for Hærens Officersskole (HO) oberst Kenneth Peder- sen udtalte, at han var positivt overrasket over de nye kadetter, som var i gang med den nye officersuddannel- se. Som kadet fra den ”gamle” ordning var min refleks natu- rligt nok at kategorisere den udtalelse som påtvungen jubelopti- misme. Officerskorpset var under afvikling, fagligheden en sa- ga blot og enden nær.

Det har taget et halvt års tjeneste ved Hærens Sergentskole (HSGS) at få mig over i båden med de andre jubeloptimister. Til det vil jeg gerne nuancere, at jeg ikke har et dybdegående kend- skab til, hvad man udsætter nutidens kadetter for på HO. Men jeg har et rigtig godt kendskab til de 30 sergentelever, som er i gang med Officersbasisuddannelsen ved HSGS og som til maj indtræder på HO. Om dem vil jeg sige, at jeg sjældent har set så fagligt velfunderede og arbejdsivrige soldater med en holdning til tjenesten, som mange i Forsvaret kunne tage ved lære af. Si- den august 2016 har de slidt og slæbt for at blive klar til at kom- me i praktik ved HBU-enheder landet over.

Tilbage meldingen fra enhederne er, at OBU leverer et tilfredsstil- lende resultat målt i forhold til de andre befalingsmænd. Dette betyder ikke, at de ikke bliver usikre foran 50 værnepligtige un- der en lektion, eller at de ikke kan opnå rutiner i deres kam- pekserciter – præcis som alle andre nye sergenter. Men de læ- rer af deres fejl og omsætter det lynhurtigt til en bedre praksis.

En af mine elever fortalte mig en historie fra sit praktikophold. Han havde overhørt en gruppe ældre befalingsmænd harcele- re over ”akademikerofficere”, der snart ville ramme Hærens enheder. En erfaren befalingsmand, der havde haft OBUerne i praktik, tog til genmæle. Han fortalte, at han havde haft en po- sitiv oplevelse med de nye officerer in spe. Heri skal lægge en op- fordring til de kommende officerer: Forret jeres tjeneste, som I har lært det på skolen og lad eksemplet tale sit eget tydelige sprog.

I sin tid startede jeg selv på HO usikker på, om jeg kunne slå til med min begrænsede erfaring. Budskabet fra lærestaben var, at en dygtig kadet er gjort af mere end blot sine tidligere erfarin- ger. Det handler i ligeså høj grad om evnen til at lære nyt stof og omsætte dette til praksis. På dette punkt er OBU’erne med deres akademiske baggrund særdeles kompetente. Og fanger de ikke stoffet første gang, så bruges de gode timer mellem 24 og 06 på at få det indlært. Det er svært at være utilfreds med et sådant segment, der går til opgaven med lige dele talent og disciplin. ■

Andreas
Premierløjtnant, delingsfører
5. Deling - OBU
GSU

STAFETTEN

Ved du, hvad dine kollegaer i hele Forsvaret laver?
I Stafetten stiller vi spørgsmål om dit job, og du sender stafetten videre.

DANIELS OPGAVE SKAL GÅ I FISK

Som fiskeriofficer på et af Danmarks inspektionsskibe er man med til at udføre en vigtig opgave i Arktis.

TEKST OG FOTO: IDA SUHR BIRKEMOSE / VFK

ARKTIS

I 2016 var der 114 fiskeriinspektioner i Nordatlanten. En del af dem blev varetaget af premierløjtnant Daniel, der ud over at arbejde som vagthavende officer, vagtchef, heli- copter control officer og våbenleder også er fiskeri- officer.

”Det betyder, at jeg har det overordnede ansvar for inspektionerne. Det er mig, der taler med kaptajnen på eksempelvis en trawler, kontrollerer deres fiskeri-

Spørgsmålet

Hvad laver en fiskeriofficer på inspektionsskibene?

licenser og general- le dokumenter og så videre, imens mine kolleger gennem- går lasten og deres grej,” siger Daniel. Han og to af hans kolleger hopper i fartøjsdragterne.

Det er orange redningsdragter, som er vandtætte, holder dem varme, og som der er opdrift i. De skal have dem på, når vandet er under 14 grader varmt – og det er det altid i Grønland. Derefter sejler de i gummibåden til det fiskeskib, der skal kontrolleres. Det foregår i høje bølger, derfor sejler inspektions- skibet helt tæt på fiskeren.

”Hvis vi vil overraske skibet, bruger vi helikopte- ren i stedet for. Den kan vi bruge på længere afstan- de og på den måde overraske det skib, der skal inspi- ceres,” siger Daniel.

Blyant fremfor kuglepen

Fiskeriinspektion er en af tre hovedopgaver for det

danske forsvar i Grønland. De andre to er suveræ- nitetshævdelse og SAR (Search and Rescue, red.).

”Suverænitetshævdelsen er vores vigtigste opga- ve, men fiskeriinspektion er noget af det, vi laver mest af,” siger Daniel.

Det kan blive ret teknisk, hvis det under fiskeriin- spektionen viser sig, at fiskeren kan ende i en rets- sag. I sidste ende skal fiskeriofficeren kunne udfær- dige et anklageskrift til politimyndigheden i land og indsamle beviser stærke nok til, at de kan bru- ges mod fiskeren i retten.

Daniel har været fiskeriofficer i lidt over et år, og opgaven er nok ikke helt den samme, som den var engang.

”Tidligere var der mange flere, der ikke havde styr på deres papirer og deres last. Men de er blevet vant til, at vi er heroppe nu, og at vi kontrollerer alle. På den måde har vores inspektioner muligvis haft en præventiv effekt,” siger Daniel.

At være med på fiskeriinspektioner er ikke altid sjovt. Der lugter oftest forfærdeligt om bord på fis- keskibene, og det er koldt.

”En typisk inspektion tager måske to til tre timer. Men nogle gange kan det tage flere dage. Det værste er kølerummene. De er minus 40-50 grader, så der har man ikke lyst til at stå længe og tælle fisk. Så fry- ser skægget til is, og vi må bruge blyanter frem for kuglepenne, for de dur simpelthen ikke, når det er så koldt,” siger Daniel. ■

DANIEL SPØRGER:

Hvad laver en militærpsykolog?

VETERANFONDEN PRÆSENTERER

ENGAGE

2017

REFSHALEØEN - LØRDAG 27. MAJ

MADS LANGER - SORT SOL KREBSFALCH - DÚNÉ MAGTENS KORRIDORER

REFSHALEØENS
EJENDOMSSELSKAB A/S

ticketmaster

TUBORG MUSIK

KØB BILLETTER PÅ TICKETMASTER.DK

HUSK
ALLE MED
VETERANKORT
FAR HALV
PRIS!

Ny rammeaftale om taxakørsel trådt i kraft 1. februar

TRANSPORT: Sammenslutningen DanTaxi 4x48 er den kommende leverandør af taxikørsel. Proceduren for at benytte taxa i forbindelse med arbejde er uændret. Vær dog opmærksom på, at den taxi, der henter dig både kan være fra Dan Taxi og Taxi Nord. Sammenslutningen DanTaxi 4x48, der består af virksomhederne 4x48 Taxi Nord og Dan Taxi Administrationen A/S, skal levere taxikørsel i hele landet til Forsvarsministeriet og til alle ministerier hørende myndigheder. Dan Taxi har haft rammeaftalen frem til 1. februar 2017, så procedurerne for at bestille og benytte taxi er, som de plejer. Procedure for bestilling af taxi: Taxi bestilles på tlf. 8870 0699. Oplys, at du ønsker at bruge Forsvarets aftale samt medarbejdernummer og ordrenummer.

BB /VFK / Foto: Nima Stock

FOTO: HÆRSTABEN

AF RUNE DYRHOLM, VFK / VFK

AMMUNITION

Soldater må deles om krudt og kugler! Vi råber bang i stedet for at skyde! Sådan har nogle af udsagnene været i aviserne og på de sociale medier gennem de seneste par uger, hvor soldater har klaget deres nød over mangel på ammunition til at gennemføre skydeuddannelserne. Samtidig lød meldingen fra Hærstaben, at der faktisk ikke manglede ammunition – i hvert fald ikke til håndvåben – så oplevelsen af de faktiske omstændigheder har med andre ord ikke været helt ens

Derfor iværksatte chefen for Hærstaben ved Værnsfælles Forsvarskommando, H.-C. Mathiesen, en undersøgelse for at kortlægge problemets omfang. Alle regiment og brigader er blevet bedt om at mel-

DER ER INGEN VÆRDI I AT RÅBE BANG

Debatten om manglende ammunition har været stor både i Forsvaret og i medierne. I midten af marts iværksatte chefen for Hærstaben en undersøgelse, der skulle give svar på, hvorfor manglen var opstået. Her kan du læse chefens svar.

de tilbage, hvad de har på lager, og hvad de mangler af ammunition for at kunne gennemføre uddannelse og træning.

Her svarer H.-C. Mathiesen på, hvad undersøgelsen viste, og hvad han vil gøre ved situationen:

Hvorfor har Hærens enheder oplevet at mangle uddannelsesammunition?

”Enhederne har oplevet at mangle uddannelsesammunition, fordi der er kritisk beholdning af nogle typer ammunition, og fordi der ikke er tildelt nok – specielt håndvåbenammunition – i 2017. Det skyldes en stor personelomsætning i Hæren, og det kræver forholdsvis meget uddannelsesammunition. Undersøgelsen viste, at der flere steder er nok, men at der også er mange steder, der mangler ammunition.”

Hvorfor er det kommet så vidt, at soldaterne får mindre ammunition tildelt, end hvad der er defineret i uddannelsesplanerne?

”Hæren har en stor personelomsætning af specielt menige soldater og befalingsmænd, og det giver et stort behov for uddannelsesammunition. Samtidig har Hæren mange store opgaver med indsættelser i Irak og Afghanistan, og vi har enheder på højt beredskab. Mere end 1.500 soldater samlet set er på en international beredskab eller nationalt for politiet, og andre er på vej på beredskab i 2018. Samlet giver det et stort behov for uddannelsesammunition, og vores forudsigelser og prognoser for uddannelsesbehovet for ammunition i 2017 har ikke været gode nok.”

Hvad vil du gøre for at afhjælpe ammunitionsmanglen fremadrettet?

for at træne sine skydefærdigheder,” fortæller Helene.

Hvor kan vi gøre det bedre?

Blandt de laveste scorer ligger parametre som vigtigheden af økologiske varer i kantine, at der aldrig er udsolgt i kantinen, bufet, prisen, kvaliteten, udvalget og tilgængeligheden af kioskvarer, tilfredsheden med det trådløse internet samt kaffe- og frugtordningen herunder kvalitet og tilgængelighed.

”Vi kan se af resultaterne, at vedligeholdelsen af idrætsfaciliteterne opleves som værende mangelfuld. Dette gælder både udenørs- og indendørsfaciliteter samt vedligehold af baner og maskiner,” siger Helene og fortsætter:

”Folk vil for eksempel gerne ha-

”Tildelingerne for 2017 har ikke været tilstrækkelige, og det retter vi på nu. Vi går i gang med at øge tildelingerne der, hvor der er mangler, og det er primært håndvåbenammunition, og så vil vi i samarbejde med FMI arbejde på at forbedre vores evne til at forudsige behovet.”

Er alle soldater, der bliver udsendt godt nok uddannet?

”Ja, alle danske soldater fra Hæren er med sikkerhed uddannet godt nok, når de bliver indsat, hvad enten de bliver indsat nationalt eller internationalt. De er certificerede og godkendt.”

Er der efter din opfattelse uddannelsesværdi i at sige bang! med et våben?

”Nej, der er ikke uddannelsesværdi i at sige bang med et våben. Det er efter min opfattelse noget pjat, og det synes jeg ikke er nødvendigt.”

Omfordeling sættes i værk fra uge 12

FOTO: GLEN POULSEN

UPDATE: ”Vi har en plan for omfordeling af mere end 30 ammunitionstyper klar i uge 12, sådan at alle burde kunne nå deres uddannelsesmål i løbet af 2017.”

Det oplyser oberst Henrik Graven Nielsen, der er chef for produktionsdivisionen i Hærstaben. Ifølge obersten kan det godt være, at soldaterne ikke oplever en effekt fra den ene dag til den anden på samtlige tjenestesteder. Der vil være for eksempel 5,56 mm skarppatron på lager, som eventuelt kan rekvireres yderligere af regimenterne og brigaderne, så de kan planlægge yderligere nødvendige skydedage. Der er fortsat fem typer ammunition, som er i kritisk beholdning henholdsvis en type til IKK, en til dysekanon, en type panserværnsraket, kampvognsammunition og CS-gas på dåse.

”Vi har også lav beholdning af løspatron 5,56 mm men netop tilstrækkelig til uddannelse i 2017. Beholdningen er ikke uddannelseskritisk i samme forstand som med de skarpe,” siger Henrik Graven Nielsen. /RH

Ros til kantine- og rengøringspersonale

UNDERSØGELSE: ”Vi er omgivet af positive servicemedarbejdere”. Det er blot ét af de svar brugertilfredshedsundersøgelsen for 2016 giver. Her scorer både kantine- og rengøringspersonalets meget højt på deres imødekommenhed.

Projektleder Helene er meget begejstret over alle Forsvarsministeriets Koncerns medarbejderes engagement i undersøgelsen:

”Jeg vil gerne sige mange tak til alle dem, der har taget sig tid til at svare på vores spørgsmål om tilfredsheden med Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses (FES) ydelser; det giver grobund for en vigtig analyse,” siger hun.

Både kantine- og rengøringspersonalets imødekommenhed scorer højt i begge undersøgelser og Desken fremhæves også som tilfredsstillende.

”Hvis vi kigger på de parametre, hvor undersøgelsen scorer højest, kan vi se, at medarbejderne er glade for tilgængeligheden af idrætsfaciliteter, indkvartering – det vil sige værelset ved ankomst i forhold til for eksempel rengøring, skift af sengelinned, håndklæder og lignende – og oplevelsen af, at skydefaciliteterne giver mulighed

ve bedre rengøring, billigere mad i kantine og mere gennemsigthed i bookingportalen.”

Kantine tager imod ønsker

Kommentarerne fra brugertilfredshedsundersøgelsen rummer flere ”gode historier”. Der bliver berettet om, hvordan kantine i Holstebro hver uge tager imod ønsker til retter fra soldaterne. Dette til stor begejstring for dem, der til daglig færdes der.

Kantinen i Sjællands Odde bliver ligeledes rost. Her opleves maden som værende af høj standard og fuld af kreativitet. Kantinen i Vordingborg får ligeledes ros for deres ”legendariske romkugler”.

”Svarene fra både denne og sidste års undersøgelse kommer til at sætte nye initiativer i gang. Vi for-

venter for eksempel at se på både forbedring af idrætsfaciliteter og det trådløse netværk,” slutter Helene.

/FES: MST

FAKTA

Næsten 6.000 ansatte har svaret på brugertilfredshedsundersøgelsen for 2016. Svarene viser, at der overvejende er tilfredshed med FES' ydelser. Det samlede gennemsnit for brugertilfredshedsundersøgelsen 2016 er på 3,65 målt på en skala fra 1-5, hvor 1 er dårligst og 5 bedst. I Østdanmark udgør den samlede tilfredshed 3,72 og i Vestdanmark udgør den 3,62. Dermed opfylder vi kravet i resultatkontrakten 2015, hvor målet er en gennemsnitlig tilfredshed blandt brugerne på over 3,4.

HKIC: ENDELIG BLIVER VI EN RIGTIG HÆR IGEN

Chefen for Hærens Kamp- og Ildstøttecenter, oberst Torben Dixen Møller, er meget glad for beslutningen om indkøb af nye artilleripjecer og tunge morterer. Han mener, at de to systemer supplerer hinanden godt.

AF MARTIN FINNEDAL / VFK / FOTO: FMI

INDKØB Tirsdag den 14. marts 2017 var en vigtig dag for Hæren. Den dag besluttede partierne bag forsvarsforliget hvilken type artilleri og hvilket mortersystem, der skal købes ind til det danske forsvar i de kommende år. Valget er faldet på Caesar-artilleri og ESLAIT-morterer.

Dermed kan Hæren se frem til at modtage yderligere vigtige materielkapaciteter. I forvejen er der planlagt indkøb af nye PMV'er, ligesom samtlige Leopard-kampvogne står foran en total opgradering.

Oberst Torben Dixen Møller. Foto: arkiv

Artilleri og morterer har stået på ønskelisten i mange år, da de systemer, Hæren for indenværende råder over, er både teknisk og operativt forældede.

”Det var en glædens dag i Oksbøl og hele Hæren, da beslutningen om nyindkøb blev truffet. Det betyder, at Hæren får en kapacitet, der er en naturlig del af det at være en hær. En hær uden artilleri er ikke en rigtig hær. Vi taler i Hæren meget om ild og bevægelse, og der udgør krumbaneskyts en stor del af ilden. Artilleri og tunge morterer kan forlægge deres effekt meget hurtigt over lange afstande, og det betyder, at du ikke behøver at køre hen til, hvor du vil have effekten. Du kan sådan set bare dreje kanonrørene,” siger chefen for Hærens Kamp- og Ildstøttecenter, oberst Torben Dixen Møller.

Hurtige og fleksible

Han vil ikke dvæle ved den tid, der er gået, før beslutningen endelig kom, men nøjes med at glæde sig over, at den er landet. ”Det har været en lang udbudsproces, men det betyder jo også, at firmaerne har haft mulighed for yderligere at udvikle deres systemer”, siger obersten, der mener, at de to valgte systemer supplerer hinanden rigtigt godt.

”Begge systemer indeholder de samme karakteristika. Det er autonome systemer, som individuelt flytter sig og retter ind mod målet. De er fleksible, og i modsætning til vores gamle og virkelig langsommelige M109 kan det nye artilleri meget hurtigt komme i stilling og lige så hurtigt afgive sine seks skud i minuttet. Det kørende artilleri kan bevæge sig stort set lige så hurtigt som Piranha 5, som mortererne skal monteres i. Dermed kan man bevæge sig i samme hastighed som infanterikampenheder,” siger Torben Dixen Møller og supplerer med information om, at mortererne hører til på bataljonsniveau, mens artilleriet hører til på

brigadeniveau. Der har været en del kritik af, at artilleripjecerne ikke yder tilstrækkeligt beskyttelse til personellet, når der gives ild. De er godt nok pansrede under kørslen på samme måde som Forsvarets pansrede lastbiler generelt er pansret, men man skal ud af køretøjerne for at afgive skud. Det bekymrer dog ikke chefen for HKIC.

”Når de er i stilling og afgiver ild er betjeningsmandskabet selvfølgelig udsat for modstanderens våbenvirkning, men du skal ikke forestille dig, at de holder det samme sted i timevis. Så er det klart, at man udsætter sig selv for fjendens ild. De skal meget hurtigt i ildstilling, ramme fjenden, som er op til 40 kilometer væk og så hurtigt køre væk og sløres, indtil behovet opstår igen fra en ny stilling. Det er det, vi kalder shoot and scoot”, siger Torben Dixen Møller.

Stærkt signal

Ifølge obersten er det nye materiel med til at vise, at Danmark er en troværdig NATO-partner, der investerer i moderne materiel, som er nødvendigt både i forhold til den kollektive beskyttelse af Alliancen men også i forhold til internationale missioner. Han påpeger, at den danske indsats i Helmand var afhængig af samarbejdet med koalitionsparterers artilleri. Ikke mindst glæder han sig til, at 1. Danske Artilleriafdeling i Oksbøl cirka to år efter kontrakten er underskrevet endelig vil kunne arbejde med tidssvarende materiel.

”Det er ikke nogen hemmelighed, at det er en del af Forsvaret, der har haft svært ved at rekruttere og fastholde folk, og det hænger selvfølgelig sammen med, at det er langt mindre motiverende at øve sig på materiel, som er utidssvarende og faktisk ikke kan bruges operativt,” siger Torben Dixen Møller.

Ventetiden skal bruges på at uddanne folketil de nye pjecer og morterer. Ikke mindst skal den bruges på at planlægge brugen af det nye materiel, siger chefen for HKIC.

”Den traditionelle måde at indsætte artilleri på – at man liner dem op på en mark – er slet ikke noget, vi vil se fremadrettet. I stedet kommer de til at operere parvis eller enkeltvis.”

Ud over køb af artilleri og morterer har forligskredsen besluttet sig for køb af nye lastbiler. Scania Danmark skal over de kommende to år levere 400-500 taktiske (militære) lastbiler og 300-400 civile lastvogne. Chefen for Hærstaben, generalmajor Hans-Christian Mathiesen, siger om denne del af beslutningen:

”Med de nye lastvogne er reaktionsevnen og den taktiske logistik sikret, og vi kan understøtte kampkraften med en stabil og moderne logistisk kapacitet.” ■

NYT ARTILLERISYSTEM

Partierne bag forsvarsforliget har på mødet d. 14 marts besluttet at godkende FMI's indstilling om typevalg af artilleri og dermed indstillet CAESAR 8x8 fra franske Nexter Systems som Forsvarets kommende artilleri. Dermed har FMI også valgt at se bort fra israelske Elbit Systems og deres artillerisystem ATMOS. Købet består i første omgang af 15 nye artilleripjecer – med en option på yderligere 6 pjecer. Det nye artillerisystem afløser M109 haubits, som blev introduceret i Forsvaret i 1965.

Den endelige underskrivelse af kontrakt afhænger dog af en videre godkendelse i Finansudvalget.

1. Udbudsproces

Anskaffelsen af nyt artillerisystem blev igangsat tilbage i august 2012 og gennemført første gang i 2014 med Elbit Systems, som vinder af udbuddet. Indstillingen blev herefter fremsendt til Forsvarsministeriet til endelig godkendelse, men blev afløst i april 2015.

2. udbudsproces

Nuværende udbud blev iværksat november 2015 og ved udbudsstart søgte syv interesserede om at blive prækvalificeret – RUAG, Huta Stalowa Wola, BAE Bofors, Nexter Systems, Hanwha Techwin Systems, Elbit Systems og BAE Systems Land & Armaments. FMI udvalgte herefter 5 kandidater (ekskl. RUAG & BAE Bofors), hvoraf en kandidat trak sig umiddelbart

efterfølgende (BAE Systems Land & Armaments). Herefter gennemførte man tilbudsrunde 1 med de resterende 4 kandidater, som resulterede i udelukkelse af endnu en kandidat (Huta Stalowa Wola) og dermed overgik kun 3 kandidater til forhandlingsrunden. Ved den endelige tilbudsrunde BAFO (Best-And-Final-Offer) valgte Hanwha Techwin Systems ikke, at indsende deres tilbud.

Den endelige verifikationstest blev derfor kun gennemført med Elbit Systems og Nexter Systems. Resultaterne af testene blev, at begge kandidater til fulde levede op til de svar, der var afgivet i den endelige evaluering og dermed levede op til Forsvarets krav.

Typevalg

Evalueringen af kandidaternes verifikationstest førte efterfølgende til en beslutning, hvor FMI har valgt, at pege på Nexter Systems med CAESAR 8x8 som det mest fordelagtige tilbud hvad angår tekniske krav, anskaffelsespris og levetidsomkostninger.

Hvad indeholder anskaffelsen?

15 artilleripjecer.
Skydeledelsessystem.
Initial reservedelspakning.
Indledende uddannelse.
Serviceaftale over 10 år.

Tekniske data

Rækkevidde 40 km
Semiautomatisk ladesystem.
6 skud på 60 sek.
Beskyttet kabine
Kan operere selvstændigt (autonom)
Kan anvende eksisterende 155 mm ammunition samt moderne præcisionsammunition

NYT
MATERIEL
GODKENDT

NYT MORTERSYSTEM

Anskaffelsen omfatter 15 stk. 120 mm mortersystemer – med option på yderligere 6 systemer mere til en kontraktpris på 107 mio. kr. Mortersystemerne skal indbygges i Forsvarets kommende pansrede mandskabsvogn Piranha 5. Dertil kommer skydeledelsesmodul, reservedelspakke, dokumentation, uddannelse, ammunitionsreoler til minimum 40 granater og teknisk støtte til Piranha 5 leverandøren.

Mortersystemet er af typen CARDOM 10, som leveres af østrigske ESLAIT (datterselskab af israelske Elbit). Mortersystemerne forventes at blive leveret i perioden 2018-19. Ligesom i tilfældet med det nyindkøbte artillerisystem så skal beslutningen om at investere i nyt mortersystem ses i sammenhæng med Hærens mangel på mobilt og hurtigtvirkende ildstøttesystem. Mortersystemet og artillerisystemet vil løse denne kapacitetsmangel i Hæren. Den endelige underskrivelse af kontrakt afhænger dog af en videre godkendelse i Finansudvalget.

Udbudsprocessen

Udbuddet blev startet i april/maj 2015 med en markedsundersøgelse og i foråret 2016 blev fire producenter prækvalificeret til at byde på projektet. De fire producenter var STK fra Singapore, ESLAIT fra Østrig, RUAG fra Schweiz og TDA fra Frankrig. Ved første tilbudsrunde i september 2016 modtog FMI tilbud fra schweiziske RUAG med COBRA systemet og østrigske ESLAIT med CARDOM 10. STK og TDA valgte ikke at komme med bud.

Typevalg

Efter en evaluering af første tilbudsrunde blev de to systemer testet over to dage inklusiv skarpskydning. Der viste det sig at kun CARDOM 10 kunne leve op til de operative og tekniske krav. Efter en forhandlingsrunde afgav ESLAIT andet tilbud, der i december 2016 herefter blev ophøjet til det endelige tilbud. Det er ikke første gang, at CARDOM systemet skal indbygges i Piranha, idet den i dag er indbygget i f.eks. STRYKER (Piranha 3).

Hvad indeholder anskaffelsen?

Selve morteren, semiautomatisk ladesystem og skydeledessystem.

Teknisk støtte til indbygning i ny pansret mandskabsvogn (Piranha 5) og serviceaftale over 30 år.

Tekniske data

Rækkevidde ca. 10 km.

Skudhastighed ti skud pr. min

Kan anvende eksisterende ammunitionsarv.

NYE LASTBILER

Anskaffelsen omfatter 400-500 taktiske (militære) lastbiler og 300-400 civile lastvogne. Leverandøren er Scania Danmark A/S og leveringen af de civile last- og tankvogne forventes at begynde i 2017, mens de militære lastvogne forventes leveret medio 2019.

De nye lastvogne skal imødegå Forsvarets fremtidige krav til integration af militært kommunikationsudstyr, våben og andre systemer samt fremme en standardisering af koncernens lastvognsflåde. Aftalen dækker således også mere specialiserede køretøjer som tankvogne til helikoptere og køretøjer til at transportere pansrede bæltekøretøjer. Det forventes, at den øgede standardisering og modulbaserede omskiftelige lad vil medføre en reduktion af den samlede lastvognsflåde.

Den endelige underskrivelse af kontrakt afhænger dog af en videre godkendelse i Finansudvalget.

1. Udbudsproces

1. Udbudsproces blev opstartet første gang i december 2014, men pga. fejl fra ansøger valgte FMI, at aflyse udbuddet i februar 2015.

2. Udbudsproces

Den nuværende udbudsproces blev påbegyndt i april 2015. I september 2015 blev 5 kandidater prækvalificerede til første tilbudsrunde. De fem kandidater var Mercedes-Benz, MAN, Scania, Iveco samt Oshkosh. Sidstnævnte valgte dog, at trække

sig inden første tilbudsrunde i januar 2016 og i perioden april – juni 2016 gennemførte man derfor kun et testforløb med de resterende fire producenter Mercedes-Benz, MAN, Scania og Iveco.

Testforløbet efterfulgte udsendelsen af et opdateret udbudsmateriale i juli 2016, hvor Mercedes-Benz umiddelbart efterfølgende valgte at trække sig fra konkurrencen.

Dermed var kandidatfeltet indsnævret til kun tre (MAN, Scania og Iveco), da producenterne modtog Best-And-Final-Offer (BAFO) i november 2016. Da FMI ikke modtog et tilbud fra Iveco stod den endelige kontrakttildeling mellem MAN og Scania, som indsendte deres endelig tilbud - Best-And-Final-Offer2(BAFO2) - i januar 2017.

Typevalg

Forsvaret og primært Hæren har med udbuddet ønsket at øge lastvognsflådens fleksibilitet. Tidligere har 'funktionalitet' været opbygget på den enkelte lastbil, så den var specialiseret til ét formål. Fremover indkøbes i højere grad lastbiler, hvor funktionaliteten opnås via en specialopbygget container eller et flatrack. Containeren / flatracken vil så være opbygget som kontor, kommando, værksted eller andre varianter. Dermed kan de enkelte lastbiler fordeles mere optimalt mellem enhederne.

Evalueringen af de to resterende kandidater viste, at kun Scania Danmark A/S levede op til Forsvarets krav angående pris, kvalitet og brugeroplevelse.

MASKER TIL EKSAMEN

Forsvaret skal have nye CBRN-masker. Men der er mange hensyn at tage, når én maske skal dække alle behov i de tre værn. Forsvarsavisen var med, da det var Hærens tur til at teste nye masker.

TEKST OG FOTO: **ASTRID HØG** / VFK

MASKER Alting har en udløbsdato, og det gælder også gummiet i Forsvarets gamle CBRN-masker fra 1993. Derfor er Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) på jagt efter den model, der skal erstatte den gamle maske. For at finde den rigtige har FMI søgt assistance fra CBRN-eksperterne ved Ingeniørregimentet i Skive og testledere fra Hærens Kamp- & Ildstøttecenter i Oksbøl.

Tre forskellige fabrikanter har leveret hver deres kandidat. Maskerne, der har fået farvemærkingen rød, blå og hvid, skal nu testes i en situation, hvor der skal skydes med skarpt. Det er soldater fra JDR i Holstebro, der affyrer skudsalverne og ind imellem også kommenterer på de nye modeller.

”Den her maske var ellers min favorit til at begynde med, men fordi jeg er linksskytte, støder infiltratoren imod min skulder og gør det svært for mig at tage ordentligt sigte,” siger en af soldaterne med

gasmasken skubbet op i panden. ”Men jeg fik stadig 100 point,” siger han med et grin til sine kammerater, der følger med fra sidelinjen.

Alligevel får soldaten af testlederen besked på at huske at notere problemet i sin skriftlige evaluering, inden tre nye soldater lægger sig i stilling for at prøve samme maske. Det er nemlig den slags erfaringer, der kan blive afgørende for valget.

Slipper for at holde vejret

Den ansvarlige for brugerafprøvelsen hedder Anders, er kaptajn og arbejder i Forsvarets CBRN Center. Han har arrangeret, at soldater fra Hæren, Søværnet og Flyvevåbnet er med i afprøvelsen og får mulighed for at komme med input. Hans eget indtryk af udviklingen på maskeområdet er meget positiv.

”Den største udvikling ved de nye masker er, at der nu er en membran, der lukker af for masken, når filtratoren tages af. Så hvor soldaterne før selv skulle holde vejret, imens de skiftede filtrator, sør-

ger membranen for at holde vejret for dem. Det betyder, at de ikke ved en fejl kan komme til at indånde farlige gasser,” siger Anders og fortsætter:

”Derudover har de nye masker alle ét stort visir frem for to monokler. Det giver et bedre udsyn, og det er vigtigt for soldater i alle tre værn.”

Én maske til mange behov

Netop det at finde én maske, der kan dække de flestes behov i alle tre værn, bliver den vigtigste opgave for FMI. Derfor skal Clemens, der er sagsbehandler inden for CBRN ved FMI, også være med til brugertest i alle tre værn.

”Nu var vi i Air Force Training Centre for nylig, og i denne uge (uge 8, red.) er vi så i Hærens Kamp- og Ildstøttecenter for at afprøve gasmaskerne i køretøjerne og på skydebanen. I næste uge skal gasmaskerne afprøves i Søværnet, og også CBRN-kompagniet i Skive skal prøve dem. Målet er at finde en maske, der dækker 95 procent af alle soldaters behov – en hyldevare

med andre ord,” siger Clemens.

Han får selv meget ud af at være med under de mange brugertests.

”Det er utroligt sjovt for mig at opleve, hvordan den samme test kan give meget forskellige svar, alt efter hvem man spørger. Flymekanikerne havde for eksempel en helt anden favorit end soldaterne i dag, fordi de skulle tænke på, hvilken maske der var bedst at kravle rundt med inden i et F16-fly, hvor man opererer med meget små dele,” siger Clemens.

Derfor vil det ifølge ham ikke være prisen, det kommer an på, når der skal vælges en maske, der kan dække de forskellige behov, man har i de tre værn.

”Det hele handler om, at soldaterne skal være trygge ved det materiel, de har med sig på øvelse eller i udsendelse. Derfor er det deres oplevelse, der er altafgørende, når vi skal vælge,” siger Clemens. FMI regner med at have valgt den nye CBRN-maske inden sommerferien 2017. ■

Bruger-afprøvning

I brugerafprøvelsen er der fokus på følgende parametre:

Komfort og ergonomi.

Forhold ved skydning og maskesystemets indvirkning på præcision.

Muligheder for at kommunikere.

Kompatibilitet med eksisterende materiel.

Nyt maskesystem

Den nuværende maske (M/93) er over 20 år gammel, og det er derfor tid til at erstatte den med et nyt CBRN-maskesystem (definitionen ’maskesystem’ dækker over både masken og de/den filtrator, som skal benyttes.) Udgangspunktet for anskaffelsen er at finde et maskesystem, som kan benyttes af hovedparten af de danske soldater.

Krav til leverandørerne:

CBRN-maskesystemet skal beskytte mod kemiske stoffer i henhold til NATO’s krav for området.

Det skal være muligt at skifte filtrator på CBRN-maskesystemet uden at gå på kompromis med brugerens sikkerhed. Det er væsentligt, at sikkerheden ved filtratorskifte (i modsætning til det nuværende maskesystem M/93) ikke er afhængigt af menneskelige faktorer.

Det skal være muligt at drikke væske, mens CBRN-masken er anlagt.

CBRN-masken skal kunne bruges af personer, som bærer briller.

Linsen på CBRN-masken skal både være i optisk klasse 1 samt opfylde NATO’s krav for ballistisk beskyttelse

Det skal være muligt at montere ekstra linser i andre farver (blandt andet mørk, grøn og hvid) på masken.

Føringsmidlet til CBRN-maskesystemet vil være muligt at få i multiterrænsløring (MTS), sort og Tan 499. Det skal være vandtæt og have en strop, så den kan bæres selvstændigt eller kan monteres på MOLLE-systemet.

Det planlægges, at CBRN-masken vedligeholdes internt i det danske forsvar.

Foto-podden er dybest set en metalkasse med vinduer hele vejen rundt, så kameraerne kan placeres alt efter, hvad der skal filmes.

NYT LIV TIL GAMMEL POD

En foto-pod fra Drakens tid er igen kommet til ære og værdighed på F-16 Fighting Falcon.

Jens har udviklet de beslag, der holder Go Pro-kameraerne på plads inde i den solide foto-pod. Via wi-fi modtager han realtime video under flyvningen og kan se, om testen går som den skal.

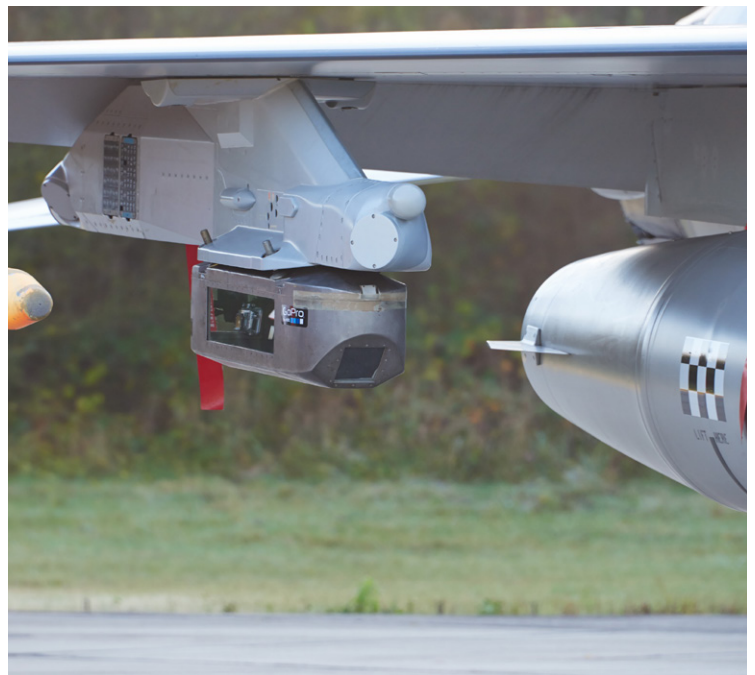

Foto-pod'en er egentligt udviklet til F-35 Draken i sin tid, men den kan også monteres på en F-16 pylon, hvor bomber eller droptanke normalt sidder.

TEKST OG FOTO: RUNE DYRHOLM / VFK

FUND

På Fighter Wing Skrydstrup har de fundet det grå guld frem fra gemmerne. En gammel foto-pod, der tilbage i 1970'erne blev bygget for at teste og certificere våben til jagerflyet Draken, er kommet til ære og værdighed igen. Dengang skulle Flyvevåbnet selv teste, om bomberne opførte sig, som de skulle i det kritiske øjeblik, hvor de separeres fra flyet, og aerodynamiske kræfter i værste fald kunne få den til at klaskes op i flyet i stedet for at falde direkte ned mod målet. SAAB og svenskerne certificerede kun deres egne svenske våben til Draken, og da Danmark ville bruge bomber fra amerikanske producenter, måtte Flyvevåbnet selv finde ud af, om systemerne spillede sammen. Derfor byggede danske teknikere selv foto-pod'en og understyrede den med Hasselblad vådfilmskameraer, der ved hjælp af ledninger kunne sættes i gang op-

pe fra cockpittet umiddelbart inden, en bombe blev udløst.

Siden disse nu for længst svundne tider har foto-pod'en blot ligget på en hylde. Indtil F-16 testpiloten POL og major Jens fra FMI faldt over den til et nyt udviklingsprojekt her et par årtier efter dens seneste flyvetur.

"Vi skulle i samarbejde med et britisk firma teste en prototype på en nyudviklet type selvbeskyttelsessystem, og der havde vi brug for at kunne se præcis, hvorledes denne "decoy" opfører sig under selve udskydningssekvensen fra F-16 flyets chaff/flareboks. Normalt ville vi nok vælge at bruge et chase-fly med en fotograf, men det er langt fra optimalt i forhold til fastmonterede kameraer på selve testflyet. Det har vi kunnet løse med den her ret simple pod," forklarer POL.

Derfor gik Jens fra FMI en tur i metalværkstedet og udviklede prototypen til de nye beslag, der nu holder et par solide "mounts" inde i foto-pod'en. De er egent-

ligt beregnet til at montere actionkameraer på motorcykler og den slags, men de er nu altså også testet og godkendt til at trække 6,5g i en F-16.

"Til testen bruger vi faktisk bare helt almindelige Go Pro-kameraer, for de er billige og kan lige akkurat levere den frame-rate (billeder pr. sekund, red.) og opløsning, vi skal bruge. Der findes med garanti en meget dyr og mere kompliceret løsning på markedet, men det her setup er godt nok til, at vi kan få de nødvendige data til testen," fortæller POL.

Hurtig løsning, der virker

De fleste har nok en fornemmelse af, at udviklingsarbejde på flyvemaskiner ikke ligefrem er noget, der klares fra den ene dag til den anden, men netop fordi den gamle foto-pod tidligere har været certificeret, og alle tegningerne stadig fandtes, har det været forholdsvis simpelt at få den erklæret luftduelig igen. En stor fordel er også, at betjeningen af kameraerne nu kan

POD

I flyjargon anvendes pod ((Engelsk): hylster, kapsel, bælg, kokon, gravid mave) om de aerodynamiske beholdere og instrumenter, der kan ophænges under flyvemaskiner.

Som oftest anvendes pod på dansk, men ordet kapsel kan anvendes hvis man insisterer på at bruge et dansk ord.

Kilde: Wikipedia

foregå trådløst fra cockpittet, så man ikke skal koble sig på flyets ledningsnet. Det gør setuppet meget simplere, end det var tidligere.

Testen af den nye "decoy" foregår sådan, at Jens sidder på bagsædet af en to-sædet F-16 med en Ipad og får livestreamet video via wi-fi fra Go Pro-kameraerne i podden.

"På den måde kan jeg følge med i testen real-time, og hvis den første decoy ikke separerer korrekt, eller dele af den eksempelvis rammer halen på flyet, så afbryder vi selvfølgelig og skyder ikke flere af. Det ville vi ikke nødvendigvis have mulighed for at opdage ved brug af et chase-fly. Efterfølgende, når vi kommer ned, kan vi helt præcist se, hvordan den opfører sig i luften tæt ved flyet med en framerate på 240 billeder i sekundet," forklarer Jens.

Han forventer, at den lille pod også fremadrettet kan komme i spil i mange andre situationer, der ellers er vanskelige at filme. ■

Joachim er projektleder ved FMI og skal sammen med salgsafdelingen vride så meget værdi som muligt ud af de 9.500 varenumre og otte Lynx-helikoptere, der er ved at blive erstattet af MH-60R Seahawk.

Den 19. maj i år ruller den sidste Lynx ud fra hovedværkstedet på Flyvestation Aalborg, hvorefter faciliteterne tilpasses de nye MH-60R Seahawk-helikoptere. Den sidste flyvetur med Lynx er planlagt til udgangen af 2017"

SÅDAN KAN MATERIEL AFHÆNDES

Fortsat anvendelse:

Materiellet anvendes af andre kapaciteter og overdrages til den nye hovedbruger. Kan være alt fra møtrikker til sensorer.

Kannibalisering:

Under udfasning tager man reservedele fra en udfaset helikopter og anvender reservedelene til at holde de resterende helikoptere operative.

Salg:

Materiellet vil blive solgt til højstbydende under hensyntagen til evt. begrænsninger og forpligtigelser.

Donation:

Materiellet doneres til uddannelsesformål eller museer.

Skrot:

Materiel der ikke finder anvendelse vil i sidste ende blive skrottet.

LYNX SÆLGES TIL HØJSTBYDENE

Mens alles øjne er rettet mod nye kanoner, nye helikoptere, nye kampfly og andet grej til milliarder af kroner, så foregår der et omfattende arbejde med at vride værdierne ud af det materiel, der står for at skulle udskiftes.

TEKST OG FOTO: RUNE DYRHOLM / VFK

AFVIKLING

2017 er året, hvor Lynx-helikopteren flyver på danske plader for sidste gang, da Seahawk er ved overtage rollen som Danmarks maritime helikopter. Bag sig har den 35 års tjeneste i Forsvaret, og selvom den har levet et hårdt arbejdsliv i klodens nok mest barske miljø i Nordatlanten og Arktis, så er maskinerne stadig langt fra værdiløse. Faktisk gemmer der sig bogførte værdier for mere end 500 millioner kroner fordelt på de otte helikopterstel - hvoraf det ene er et vrage - og 9.500 varenumre i hele støttestrukturen bagved.

En projektgruppe ved Forsvarets Materiel- og indkøbsstyrelse (FMI) har siden valget af afløseren for Lynx arbejdet sammen med driftens mange medarbejdere, for

at få udnyttet og bjærget så meget af den værdi, som det overhovedet er muligt.

"En vigtig del af udfasningsprojektet er at holde kapaciteten operativ til det sidste, uden at vi skal købe nye reservedele i de år, hvor overgangen til den nye helikopter er i gang. Det gør FMI og Helicopter Wing Karup (HW) ved at tage én helikopter ud af drift ad gangen og genanvende reservedelene fra den på de tilbageværende. Lige nu er der fire operative Lynx tilbage, og de skal holdes flyvende resten af 2017, uden at der indkøbes nye reservedele", fortæller Joachim, der er projektleder på udfasningsprojektet.

Indtil videre er der høstet reservedele for 50 millioner kroner fra de udfasede stel, og som sidegevinst er rådighedsgraden for Lynx bragt op på over 80 procent -

et niveau der tillader trinvis reduktion af flåden samtidig med, at produktionsmålene overholdes.

"Når vi i FMI udfaser en helikopter ser vi også på, hvordan den ellers kan skabe værdi i Forsvaret. For eksempel har et af de udfasede stel været anvendt til uddannelse af nye flymekanikere, som dermed har haft mulighed for at arbejde med friskt materiel. Det er der god læringsværdi i, og det er også en mulighed, at de får en komplet Lynx-helikopter til den fremadrettede flymekanikeruddannelse, for selvom den er mere end 35 år gammel, så er de grundlæggende systemer langt hen ad vejen de samme som på de nyere helikoptere", forklarer Joachim.

Når helikopteren tages endegyldigt ud af drift skal mindst én anvendes til museumsformål, mens resten kan blive solgt en-

ten som komplette operative stel eller som reservedele. Der findes ikke andre brugere med præcis samme variant af Lynx-helikopteren som den danske, så det vil kræve noget arbejde at bygge dem om, uanset hvem der eventuelt måtte købe dem.

"Uanset om helikopterne kan afhændes komplette eller som reservedele, så forventer vi stor interesse og en god pris for ihvertfald de kritiske komponenter, som ellers kan være svære at fremskaffe. De sælges til højstbydende, og der kan prisen godt overstige det, vi selv har betalt i sin tid. Omvendt kan der faktisk være god økonomi i at give nogle af de mere almindelige komponenter væk gratis, hvis aftageren kommer og henter dem, for det kan koste rigtig mange arbejdstimer at håndtere og skrotte de tusindvis af varenumre, slutter Joachim. ■

NYE TABLETS TIL FØRING UNDER AFSIDDET KAMP

TEKST OG FOTO: RUNE DYRHOLM / VFK

MANDBÅREN

Precision Technic Defence A/S er blevet valgt som leverandør af hardware til den afsiddede del af Hærens Taktiske Kommunikationsnetværk.

Den afsiddede del af netværket benævnes Afsiddet Battlefield Management System - i daglig tale ABMS. De mandbårne skærme med føringsmiddel (tasker, red.) og strømforsyning skal bruges af den afsiddede fører. Det fortæller oberstløjtnant Michael Engholm, der er chef for Projekt HTK ved Hærstaben i VFK.

De mandbårne tablets kommer i tre forskellige størrelser alt efter funktion. For eksempel er der forskellige størrelser til henholdsvis Forward Air Controllere, artilleriobservatører og gruppeførere.

ABMS linkes op til nærmeste køretøj, som videregiver signalet til øvrige enheder

på slagmarken. Dermed sikres et komplet øjebliksbillede. Målet med HTK er at digitalisere føringen og informationsudvekslingen på slagmarken, således at hastigheden og kvaliteten af meldinger øges, og reaktionstiden på manøvrer dermed sænkes.

Precision Technic Defence A/S er dansk agent for beskyttelsesudrustningen TYR Tactical og kan derfor levere supplerende materiel til TYR, hvilket betyder, at skærm og strømforsyning er blevet velintegreret i systemet.

"Det er et godt produkt, vi får. Det lever op til de krav, vi har stillet og som er afprøvet af vore specialister. Nogle af de ting, vi har haft fokus på, er, at skærmen kan betjenes under alle vilkår, nat og dag, i varme og kulde, støv og regn og både med og uden handsker. Jeg ser frem til, at vi kan udlevere det til soldaterne i vores erfaringsenhed ved I/Livgarden, så vi kan få testet systemet under danske forhold," siger Michael Engholm og fortsætter:

"Betjeningen skal være enkel og sikre soldatens bevægelsesfrihed, så tablet, ledninger og føringsmidler ikke kommer i vejen under kampen. Det opnår vi netop ved dette system, som er en integreret del af soldatens udrustning. Strømforsyningen er en anden væsentlig ting. Vi får et fleksibelt genopladeligt batteri, som er komfortabelt at bære og er integreret i beskyttelsesudrustningen. Det har kapacitet til at holde systemet kørende i mindst ét døgn på en opladning."

Initialleverancen af ABMS-enheder udleveres forventeligt til I/LG i august i år sammen med første batch af IKK'er der har fået HTK-systemet installeret. I/LG skal foretage erfaringsindhentning med HTK-systemet i køretøjer og interaktionen med ABMS, inden der indkøbes flere ABMS-sæt. ABMS til øvrige enheder sker derfor efter grundige tests og i takt med udrulningen af HTK i de kommende år. ■

En løjtnantslev gennemgår konditesten for holdet. Om få måneder vil han skulle gøre det for sine værnepligtige.

Peter Svane skifter imellem at være klassisk underviser, der beordrer morgensang og Air Squat i klasseværelset, til at være mentor, der kun træder til efter behov.

NY UDDANNELSE SKAL GIVE FLERE DELINGSFØRERE

I Oksbøl har det første hold på den nye løjtnantsuddannelse haft sin første uges undervisning. Det er håbet, at den nye uddannelse vil udbedre manglen på unge delingsførere hos Hærens Basisuddannelsesenheder.

TEKST OG FOTO: ASTRID HØG / VFK

OFFICERER

I Oksbøl skinner solen over de 11 løjtnants elever, der er på vej fra gymnastiksalen til løbebanen. I dag har de haft Testlederuddannelsen til basistesten niveau 2 på skemaet. Humøret stiger i takt med, at fredagens afslutning i messen nærmer sig.

Men når deres underviser ser tilbage på de første dage, er det en helt anden seriøsitet, der har præget den første uge.

”Det kan man se på måden, de går til opgaverne på, og på de ting de selv fortæller. Disse unge mennesker ved, hvad de vil her i livet,” siger Peter Svane, der er kaptajn og chef for løjtnantsuddannelsen.

Baggrunden for den nye løjtnantsuddannelse er et krav om, at ansøgere til linjeofficersuddannelserne i forvejen skal have en bachelor eller tilsvarende. Derfor er der opstået en mangel på delingsførere. Det skal der rettes op på med den nye løjtnantuddannelse, der afsluttes med 13 måneders tjeneste som delingsfører.

Rekruttering blandt de unge
Eleverne på det nuværende hold arbejdede alle som sergenter i Forsvaret, før de blev hvervet til den nye løjtnantuddannelse. Men det næste hold vil primært bestå af unge, som er hvervet på landets gymnasier.

Peter Svane selv mener, at udsigten til en god lederuddannel-

se og en smutvej til officersgraden vil lokke mange unge til.

”Det er jo en fed lederuddannelse, netop når du er ung. Du får løn under uddannelsen, undervisnings erfaring og for dem, der bagefter vil læse på universitet, har de fået et CV, der er svært at slå. For hvor mange mennesker i tyverne kan ellers prale af at have ledererfaring fra det virkelige liv?”, spørger han retorisk.

Ledelse som i virkeligheden

Som underviser er det hans mål på at få uddannet ledere, der er klar til at håndtere alle slags situationer. Derfor har han tænkt nye metoder ind i undervisningen.

”Vi har forsøgt at gentænke, hvordan vi underviser i ledelse. For ek-

sempel vil eleverne opleve at komme ud til en opgave, hvor der mangler nogle redskaber eller forudsætninger, som de havde fået stillet i udsigt,” siger Peter Svane.

Ideen er at skabe nogle situationer, der minder om den virkelige verden.

”Det er vigtigt som leder at have en plan for, hvad man vil. Men ofte ramler planen på grund af udefra kommende faktorer, som man ikke har indflydelse på. Her er det så vigtigt, at kunne træffe hurtige beslutninger og komme op med en alternativ plan. Det er det, vi gerne vil lære dem at gøre fra starten,” siger kaptajn Peter Svane.

Det forventes, at godt 100 vil have søgt ind på uddannelsen inden fristens udløb 10. marts. ■

HÆRENS løjtnantsuddannelse

Uddannelsen til løjtnant er et sammenhængende forløb på 24 måneder. Det består af tre moduler.

Modul 1: Løjtnantsbasisuddannelse på seks måneder ved Hærens Sergentskole i Varde med afsluttende udnævnelse til sergent. Herefter følger fire ugers praktikperiode ved en af Hærens Basisuddannelsesenheder (HBU).

Modul 2: Løjtnantsuddannelse på fire måneder ved Løjtnantskolen i Oksbøl-lejren med afsluttende udnævnelse til sekondløjtnant.

Modul 3: Tjeneste som delingsfører i tretten måneder for to på hinanden følgende HBU-hold med afsluttende udnævnelse til løjtnant.

Eleverne kan se frem til:

Praktisk ledererfaring.

Løn under hele uddannelsen.

Mulighed for rådighedskontrakt efter endt uddannelse.

UNGE COMPUTERSPELLERE SKAL KONTROLLERE DET DANSKE LUFTRUM

AF FORSVARSMINISTERIETS PERSONALESTYRELSE

GAMERE

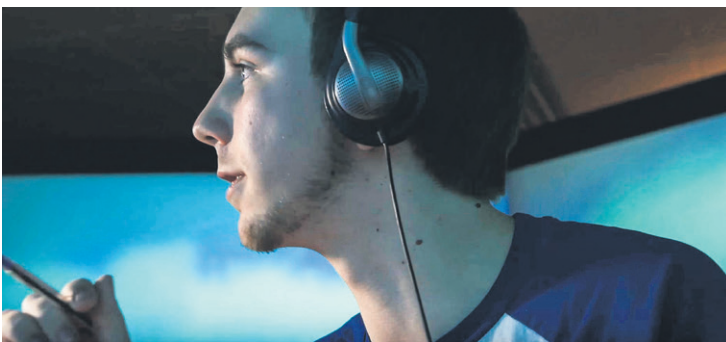
I slutningen af 2016 valgte Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) at målrette markedsføringsindsatsen af flyvelederuddannelsen til unge gamere. Det har vist sig at være en god strategi. 145 unge valgte at sende en ansøgning, hvilket er en fordobling sammenlignet med året før.

”Kun mellem 5-10 procent af befolkningen har evnerne til at klare opgaven. Når vi afprøver ansøgere til uddannelsen, fokuserer vi blandt andet på rumlig intelligens, strategisk sans, hurtige reaktionsevner og evnen til at holde et roligt overblik selv under stærkt pres, og det er blandt andet evner, som er afgørende, når

man spiller krævende computer-spil,” lyder det fra psykolog Jimmi, som har stor erfaring med afprøvninger i Forsvaret.

Som et led i seneste rekrutteringskampagne blev den populære gamer og youtuber Lasse Vestergaard (billedet) udfordret til at prøve en simulator. Med et onlinepublikum på over 120.000 følgere, testede han sig selv for rullende kamera som tårnflyveleder i en flyveledersimulator i Sverige. Videoen blev vist over 125.000 gange, og hovedpersonen Lasse blev hurtigt et hit på nettet i takt med, at interessen for flyvelederuddannelsen steg - og det kan der være god grund til.

”Som flyveleder får du både løn under uddannelsen, og en startløn på over en halv millioner kroner efter endt uddannelse, som efter

Lasse Vestergaard, populær gamer og youtuber, lader sig teste som tårnflyveleder i en flysimulator. Foto: Forsvaret

nogle år kan stige til det dobbelte. Du får et helt særligt ansvar for flyvesikkerheden og løser opgaverne i et samlet team,” lyder det fra Ronny, specialkonsulent ved Forsvarets Rekruttering i FPS.

Uddannelsen til flyveleder kan søges direkte fra gymnasiet, fra værnepligten, eller som sergent

eller officer. Har man en sergent- eller officersuddannelse og består optagelsesprøverne, kan man begynde direkte på flyvelederskolen.

Ansøgningsfristen er 1. maj 2017, og kvalificerede ansøgere indkaldes til afprøvning inden august 2017. Se mere på www.forsvaret.dk/flyveleder. ■

FLYVELEDER

En flyverleder dirigerer fly og udsteder instruktioner til piloterne for at undgå sammenstød og afvikler trafikken på den mest effektive måde i dansk luftrum og lufthavne.

Der findes forskellige former for flyveledelse, alt afhængig af, om det er luftfartøjer i eller tæt ved en lufthavn, der skal dirigeres, eller om det eksempelvis er luftfartøjer, som er undervejs og flyver i større højder, der skal dirigeres.

I Danmark og Grønland er der i alt beskæftiget omkring 330 flyveledere.

NY MILITÆRMANUAL SKAL MED UD I VERDEN

Både Forsvarets ansatte og Udenrigsministeriet kan få meget ud af, at Militærmanualen, der har været tre år undervejs, snart kan læses af andre end danskere.

AF MARTIN FINNEDAL / VFK

GUIDE

Chefkonsulent og jurist Ulrik Graff går populære forfattere som Jussi Adler Olsen i bedene. Militærmanualen, som han har skrevet sammen med kolleger i en projektgruppe under VFK, skal nemlig efter bare få måneders udgivelse oversættes til engelsk. Og det glæder han sig til. For så bliver den nemlig virkelig operativ.

”Stort set al dansk militærindsættelse sker inden for rammerne af en koalition, for eksempel FN eller NATO. Det kræver, at vi arbejder sammen med en række andre lande, og derfor er det vigtigt, at de kan læse militærmanualen, så de kan se, hvad Danmark mener om de forskellige folkeretlige forpligtelser. Dermed kan vores samarbejdslande se, hvad de juridisk kan forvente af Danmark. Militærmanualen kan ses som en illustration af, hvor vigtige både krigens love og humanitetsprincipperne er for Danmark,” siger juristen og fortsætter:

”Danmark ser sig selv som et

foregangsland, der kæmper for de menneskeretslige principper, hvilket især er vigtigt i en tid, hvor der er stort pres på regelsystemer. Blandt andet har vi nogle ikke-statslige aktører som ISIL og i øvrigt også visse stater, der med deres opførsel udvander nogle helt klassiske og centrale beskyttelsesprincipper.”

At Danmark overhovedet skal have en militærmanual blev besluttet i forbindelse med vedtagelsen af Forsvarsforliget 2010-2014. Efter tre års arbejde har en projektgruppe under Værnsfælles Forsvarskommando skrevet udkastet til Militærmanualen. Udkastet har siden været i bred høring hos personelorganisationer, universiteter og hjælpeorganisationer. Manualen udgør den juridiske ramme for planlægningen af Forsvarets deltagelse i internationale operationer og fortæller generelt, hvad man må og ikke må jævnfør krigens love og folkeretlige konventioner. Den erstatter altså ikke de missionsspecifikke direktiver, som Forsvaret ud-

arbejder i forbindelse med hver mission, og som tager højde for de særlige forhold, der gør sig gældende i den konkrete internationale operation. Men den er stadig i høj grad operationel. Den tager allerede eksisterende udgivelser som for eksempel mammutudgivelsen Humanitær Folkeret, Genève-konventionen, Haag-konventionen med videre og forener med en række praktiske anvisninger til soldaterne. Militærmanualen er i dag en egentlig bestemmelse, som altså pålægger Forsvarets ansatte en række pligter.

Eller som Ulrik Graff siger: ”Der er i Militærmanualen en række forpligtelser, som hele tiden har eksisteret. Vi har bare beskrevet dem, så de er lettere at gå til.

En unik manual

Der er mange lande, som har en militærmanual. Men den danske, som kun beskæftiger sig med internationalt virke og altså ikke nationale operationer, er unik og adskiller sig på visse områder fra blandt andet den norske, svenske og engelske.

”De fleste stater har et sammenligneligt konventionsgrundlag. Det, der er nyt med vores militærmanual, er, at vi er blevet pålagt at beskrive humanitær folkeret, men også overordnet at beskrive andre folkeretlige grundlag og herunder menneskerettighederne. Det er det, der er væsentligt nyt. Vi er den første stat, der har forsøgt det,” siger Ulrik Graff og fortsætter:

”Vi har også i Danmark før haft beskrivelse af folkeretlige regler. Der har været mange produkter, direktiver og lignende, der har beskrevet det, men det er første gang, vi ét sted beskriver, hvilken folkeret der skal bruges i forskellige konflikter, og gennemgår reglerne i detaljerne. Det er første gang, vi beskriver internationale væbnede, ikke-internationale væbnede konflikter og fredstidsoperationer og de regler, der gælder i alle de tre forskellige indsættelsesscenarier, samme sted. Flere steder har vi behandlet reglerne under et, så soldaterne nemmere kan sætte sig

ind i stoffet,” siger Ulrik Graff.

Jurister i Forsvarsministeriet, Justitsministeriet og Udenrigsministeriet har været med i processen og endda i visse tilfælde udfærdiget tekst.

”Der ligger en stor styrke i processen. At Justitsministeriet og Udenrigsministeriet, som henholdsvis ejer lovgivningen og er primær fortolker af lovgivningen, har været med, betyder, at det ikke kun er Forsvarets løsning. Det er Danmarks. Såvel Forsvarsministeriet, Justitsministeriet og Udenrigsministeriet har skrevet tekster direkte til udgivelsen. Alt i alt betyder det, at de løsninger, vi har fundet, er meget mere robuste, end hvis Forsvaret alene havde nedskrevet dem,” siger Ulrik Graff.

Forståeligt skrevet

I modsætning til juridiske dokumenter skrevet af jurister til jurister har der i arbejdet med militærmanualen været stort fokus på skriveprocessen. Der har derfor siddet en major i styregruppen, som har haft særligt fokus på ope-

Foto: Carsten Sandberg

Jurist Ulrik Graff har været med i en projektgruppe, der har ”født” Militærmanualen: ”Vi har hele tiden haft fokus på, at vi kan skrive en nok så god manual, men at det er lige meget, hvis ikke den bliver anvendt,” siger han. Foto: Martin Finnedal

rativ anvendelse. Desuden har et eksternt kommunikationsbureau sørget for, at al tekst er på forståeligt og mundret dansk.

”Vi har hele tiden haft fokus på, at vi kan skrive en nok så god manual, men at det er lige meget, hvis ikke den bliver anvendt.”

Arbejdsgruppen har i løbet af processen arbejdet på bedre at kunne specificere, præcis hvad der er tilladt, og hvad der ikke er.

”Gennem vores mulighed for at skabe juridisk klarhed har vi skabt et større operativt råderum. Hvis man er i tvivl om reglerne, kan det være svært at stille sig helt hen til kanten, men ved at sætte os helt ind i reglerne har vi skabt et operativt råderum, der ikke tidligere har været gjort brug af,” siger Ulrik Graff.

Brugen af blødnæset ammunition

For eksempel har projektgruppen i løbet af arbejdet fået fuld klarhed over, at det i visse situationer kan være tilladt og endda anbefales værdigt at anvende blødnæset (ekspanderende) ammunition,

som ellers jævnfør Genevekonventionen er forbudt at bruge i krig, da den resulterer i større legemsbeskadigelse end fuldkappeammunition. I forbindelse med retshåndhævelsessituationer – for eksempel en gidselsituation der finder sted i forbindelse med en væbnet konflikt men ikke decideret på kamppladsen – må man dog godt bruge blødnæset ammunition – med den effekt, at man stopper målet med mindre risiko for, at projektilet går igennem og rammer for eksempel gidsler.

Der, hvor der virkelig er sket noget, fortæller Ulrik Graff, er, hvad angår frihedsberøvelse. Et emne, der blev voldsomt aktuelt i debatten om den danske deltagelse i Operation Green Desert, hvor civile irakere angiveligt blev mishandlet af irakiske sikkerhedsstyrker.

”Der er mulighed for at sikkerhedsinternere i forbindelse med international væbnet konflikt – altså mod andre stater. Hvis civile – enten der, hvor vi kæmper eller her i Danmark – udgør en kvalificeret sikkerhedsrisiko mod danske

styrker, så kan de sikkerhedsinterneres. Så længe konflikten varer. Også selv om de ikke har begået noget ulovligt. Der har været usikkerhed om, hvorvidt man kunne gøre det i en ikke-international væbnet konflikt; altså i kampen mod ISIL eller Taleban eller andre ikke-statslige parter. Der har vi nu fundet, at det er der juridisk mulighed for. Det betyder ret meget operativt.”

Bredt samarbejde

Militærmanualen er blevet godt modtaget, fortæller Ulrik Graff. Dog med en enkelt undtagelse.

”Vi fik en lille smule kritik fra Amnesty, der spurgte, hvordan det kan være, at man ikke kan slå op, hvad man skal gøre med en frihedsberøvet i alle mulige situationer. Og der må vi bare sige, at behovet for de missionsspecifikke direktiver og de missionsspecifikke løsninger stadigvæk findes. Militærmanualen sætter nogle juridiske hegnspæle, som gør det nemmere at lave missionspecifikke løsninger. Vi kan ikke i manualen beskrive, hvad der skal ske, hvis for eksempel en dansk specialstyrke frihedsberøver en person i Irak eller Syrien. Hvad hvis vedkommende har slået en dansk soldat ihjel, hvad hvis han er dansk statsborger, hvad hvis han er saudier eller yemenitisk eller syrisk, er det sket i

samarbejde med irakiske styrker, er det ikke sket i samarbejde med irakiske styrker, hvad er risikoen for, at han bliver behandlet skidt af dem, vi overdrager ham til og så videre og så videre. Vi kan bruge resten af dagen på at beskrive en lang række scenarier. Det er klart, at man med militærmanualen ikke kan beskrive en persons vej gennem systemet, men vi kan beskrive, hvilke juridiske forhold man skal tage hensyn til, når man finder ud af det.”

En del officerer har allerede henvendt sig og kommenteret, at ”hvor ville det være godt, hvis vi havde haft manualen tidligere”, men det er ifølge Ulrik Graff blandt andet takket være deres erfaringer, at manualen overhovedet er blevet til. Den vil da også løbende blive opdateret.

”Hvis jeg skulle skrive den i dag, ville jeg skrive mere om cyberooperationer. Vi havde ikke nok til et

helt kapitel, da vi satte os ned og skrev manualen, men det synes jeg faktisk, vi har nu”.

Ulrik Graff er meget spændt på, hvordan værket bliver modtaget i det store udland. Ikke alt vil falde i lige god jord, forudser han, men han er overbevist om, at manualen vil vække stor interesse.

”Vi er ret robuste i vores tilgang til at anvende magt. Vi går til den både i vores juridiske fortolkning og vores arbejde på jorden. Det er også derfor, vi kan få vores allierede til at lytte. Vi har mere krigserfaring end andre, og vi har samtidig den meget humanistiske tilgang til menneskerettigheder. Vi tager svære og farlige opgaver på os, men vi prøver at tage vores humanistiske dna med os. Og vi ved, at der bliver lyttet til os.” ■

Har du overordnede spørgsmål til Militærmanualen, kan du altid kontakte **Ulrik Graff** på VFK-O-JUR06. Han kommer også gerne ud og fortæller om manualen og dens indhold. Der er allerede afholdt gennemgang af manualen for VFK og FAK og planlagt besøg til SOKOM og Militærpolitiet.

FACEBOOK

FØLG
FORSVARET
PÅ

facebook

Forsvaret har tilføjet 6 nye billeder.

22 timer ·

Her er et par friske stemningsbilleder fra Al-Asad Air Base i Irak, hvor danske soldater lige nu uddanner irakere til kampen mod ISIL.

Foto: Jeanette Serritzlev

Synes godt om · Kommenter · Del

321

Skriv en kommentar ...

Luis Diego Forchhammer Karl Kring Lilja nogle af dine drenge?
Synes godt om · Svar · 15 timer

Dorthe Mathiasen Pas på jer selv derude.....
Synes godt om · Svar · 1 · 18 timer

Zaid M Psd
Oversat fra Engelsk
Tak for din tjeneste
Se oprindelig tekst
Synes godt om · Svar · 2 · 20 timer

Skriv en kommentar ...

JEG LÆSER

Don Quixote

Miguel de Cervantes

LÆS

Jeg kan godt lide, at den er gammel men alligevel relativt let at forstå. Det er vildt, at Cervantes kunne skrive sådan i 1600-tallet, at jeg kan sidde i dag og more mig over det. Don Quixote, der bliver skør af at læse ridderomaner og ender med at bekæmpe vindmøller, kunne godt have levet i dag.

The God Delusion

Richard Dawkins

LÆS

Jeg kan godt lide den måde, Richard Dawkins argumenterer imod eksistensen af en gud uden at angribe folks personlige tro og levemåde. Han kritiserer i stedet den dogmatiske religion, og han gør brug af videnskabelig teori og humor.

Paradise Lost

John Milton

LÆS

Jeg begyndte at læse den, fordi det er et berømt værk, og fordi jeg også gerne vil forbedre mit engelsk. Den består af ét, langt digt og handler om syndefaldet. Som man kan se på de andre bøger, jeg læser, er jeg ikke religiøs, men alligevel kan jeg godt lide nogle af historierne fra Biblen. Derfor er det spændende for mig at læse John Miltons gendigtning af den bibelske fortælling.

Floor

Flyverkonstabel,
JMT0
MOVCON
(Movement Control)

FORSVARET PÅ DE SOCIALE MEDIER

Følg Forsvaret på Instagram her:

<https://www.instagram.com/forsvaret.dk/>
BLIV EN DEL
AF FORSVARETS
FORTÆLLING PÅ

Instagram

forsvaret.dk

Følg

95 Synes godt om

2 u.

forsvaret.dk Vi gør forsvarets kernefortælling til en del af vores Instagram, og i den forbindelse har vi brug for jeres hjælp til at fortælle! Brug hashtagget #værdatkæmpefor og tag os i dine billeder - så bliver det måske dit billede vi reposter på @forsvaret.dk her er det Gustav, som er sprogofficerskadet, der har delt sit billede med os af @gustavnyby #sprogofficer #dkforsvar #forsvaretsuddannelser #kernefortælling #forsvarethverdag #kampbane #challenge #education #danishdefense #kadetliv #cbrn #danish #army

Instagram bliver mere og mere populært blandt danskerne, og Forsvaret følger trop.

AF CELINE EMMA LA COUR / VFK

INSTAGRAM

Instagram er det femte mest brugte sociale medie i Danmark. Forsvarets kommunikationssektion, VFK KOM, har siden midt februar også haft større fokus på brugen af mediet. Forsvarets Instagram har blandt andet skiftet navn fra @forsvarsgalleriet til @forsvaret.dk, hvilket har gjort det en del nemmere for instagram-brugere at finde og følge profilen. Profilen passerede i be-

gyndelsen af marts 1.400 følgere, og VFK KOM forventer mange flere i den nærmeste fremtid. Flere og flere danskere bruger nemlig Instagram, når de skal kommunikere med omverdenen og fortælle historier fra deres hverdag. Det betyder, at Instagram i langt højere grad kan bruges til at sætte fokus på Forsvarets historier.

Under #værdatkæmpefor vil VFK KOM i tiden frem bringe billeder fra livet og hverdagen i Forsvaret og dermed styrke Forsvarets kernefortælling. Så hvis du er en del af

Forsvaret og samtidig en af de mange flittige instagrambrugere, kan du via Instagram sætte fokus på netop din historie. Brug hashtagget #værdatkæmpefor og tag @forsvaret.dk i dine posts, så reposter Forsvaret udvalgte billeder og videoklip. Det er også muligt at sende billeder til instagram-indbakken.

Siden initiativet begyndte, har fem følgere haft fornøjelsen af at se deres posts på Forsvarets officielle Instagram. Heriblandt var en officer ved Gardehusarregimentet,

en konstabelelev ved Hæren og en sprogofficerskadet. Derudover kan man på Instagram gense de bedste billeder fra forsvarsgalleriet.dk og små videoklip fra forsvaret.tv samt billeder og video fra mere aktuelle begivenheder. I løbet af februar og marts kørte der for eksempel en miniserie ved navn "Fra Grøn til Blå", med seks klip på ca. et minut. Miniserien viser, hvordan værnepligtige i Den Kongelige Livgarde klarer sig lige fra mudderet på REX-turen til vagtparaden og skilderhuset ved Amalienborg. ■

TRÆNINGSTIPPET

Træningstippet i denne udgave af Forsvarsavisen handler om styrketræning. En lang række manuelle opgaver kræver mere eller mindre grad af styrke. Større styrke betyder mindre relativ belastning ved den samme arbejdsopgave. En stærkere krop vil også være mere modstandsdygtig over for den negative påvirkning fra længerevarende stillesiddende arbejde. Styrketræning er med til at styrke kroppens muskler og led samt mindske skadesrisiko og derigennem understøtte Forsvarets Basiskrav.

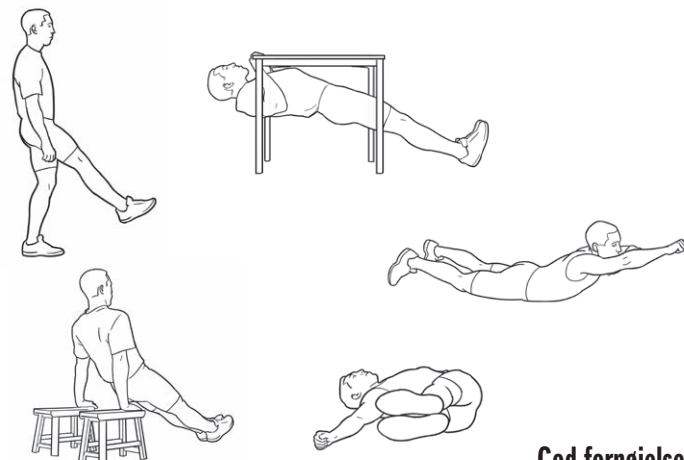
Øvelserne gennemføres optimalt som 3 sæt og med 10-15 gentagelser i hver øvelse. Video og nærmere beskrivelse af øvelserne kan findes i APP'en Træn med Forsvaret eller på <https://traenmed.forsvaret.dk/>, hvor der også kan findes inspiration til lettere/sværere variationer af de samme øvelser.

Programmet tager 10-15 minutter og er ideelt til pausen, til mikrotræning på gangen, på skydebanen, på skibet, eller hvor der er lidt plads, både fysisk og i tid og bør gentages 2-3 gange om ugen.

ØVELSERNE ER:

- Ét-bens dybe benbøjninger
- Kropshævninger under bord
- Dips på stol
- Liggende bensving
- Rygstrækninger med bokselslag

STYRKETRÆNING

God fornøjelse!

NÆRKAMPSEVNER GIVER PSYKISK OVERSKUD

Center for Militær Fysisk Træning oplever stor efterspørgsel på kurser i nærkamp. Behovet ændrer sig konstant.

AF MARTIN FINNEDAL / VFK / FOTO: CMT

KAMP

Evnen til at forsvare sig kan i sidste ende betyde mere fredelige løsninger. Det er erfaringen ved Center for Militær Fysisk Træning (under Forsvarets Sundhedstjeneste). Her oplever man stor søgning på særligt tilpassede kurser og instruktøruddannelser. Såvel soldaters arbejdsvilkår som samfundet som sådan ændrer sig nemlig hele tiden. Dels er flere udsendt på mission i roller som advisor, Guardian Angel eller Mobile Force Protection Team. Og dels oplever for eksempel Livgarden fulde folk, der kravler over hegnet til kasernen på Gothersgade. Af samme grund har Center for Militær Fysisk Træning (CMT) udviklet en instruktøruddannelse til vagtgående befalingsmand. Fokus er på magt-

anvendelse og teknikker, som er mindre aggressive og deeskalerende. Det fortæller faglærer i nærkamp, seniorsergenten Lars. "Det sidste, man ønsker, er at skulle bruge sit våben. Derfor handler det om at pacificere sin modstander ved at bruge slag, spark, nedtagning og fastholdelse. Men mindsettet er faktisk det vigtigste. Træningen – altså bevidstheden om at kunne, når det gælder – giver soldaten en psykisk ballast, der gør vedkommende i stand til at håndtere konflikter på lavest mulige niveau. Træningen giver en ro, så man måske kan nøjes med at sige "ja ja, nu synes jeg bare du skal gå din vej." CMT's kurser er utroligt populære. For ikke at drukne i henvendelser har man derfor to niveauer af nærkampsinstruktøruddannelser, hvilket giver mulighed for, at

træningen kan foregå ude ved enhederne. Der er også netop bestilt udstyr (tandbeskyttere, skridtbekskyttelse m.v.), der nu bliver sendt rundt i landet. Særligt tilpassede kurser og instruktøruddannelser foregår dog stadig hos CMT ved Svanemølle Kaserne. De ændrede opgaver i forhold til internationale missioner har ført til, at der i samarbejde med 2. LOPKESK (lette opklaringseskadron) under 1. Brigade er udviklet et kursus i tredjepartsbeskyttelse. Seniorsergenten Lars fortæller, at nærkampsuddannelsen har gennemgået en stor udvikling de seneste 10 år. "Det er vigtigt at holde sig opdateret. Har man ikke været på kursus i løbet af de seneste to år, vil man opleve, at det faktisk er en helt ny uddannelse, man begynder på". ■

Du kan stadig nå at melde dig til FM i femkamp

FOTO: HERI HAMMER NICLASSEN

DYST: Alle kan være med uanset niveau, så hvis du går med en militær femkæmper i maven, så er det nu, der er tilmelding til Forsvarets Mesterskab i militær femkamp 2017. Det løber af stablen den 19. og 20. april 2017 med Jyske Dragonregiment som vært. Militær konkurrenceidræt er per definition en såkaldt "force multipli-

er". Den bidrager til at udvikle og fastholde soldatens enkeltkæmperfærdigheder og fysiske habitus. Militær Femkamp består af disciplinerne: Skydning, forhindringsbane, svømmeforhindringsbane, håndgranatkast og terrænløb. Tilmelding til mesterskabet sker via www.run2u.dk. ■

/FSU

Forsvarets Sundhedstjeneste åbner nye faciliteter

FLYTNING: I forbindelse med Forsvarets Sundhedstjenestes rømning af Flyvestation Skalsstrup blev det besluttet at opdele det Flyve- og Navalmedicinsk Center ved udflytningen. Den 20. januar 2017 lukkede centeret. Den 24. og 27. februar 2017 bød generallæge Søren Worm-Petersen så velkommen til de officielle åbninger af de to nye faciliteter. Forsvarets Flyvemedicinske Center er nu placeret på Flyvestation Skrydstrup. Her gør mange af "kunderne" tjeneste, og dele af den flyvemedicinske ekspertise var der allerede. Gevinsten er en placering af centeret tættere på de tre operative flyvestationer, som alle ligger i Jylland. Centeret er samtidig rykket ind i en ny, specialindrettet bygning med trykkammer, mørke-træningslokale m.m. Infirmeri Nordsjælland, Forsva-

rets Dykkermedicinske Center er nu placeret på Garderkasernen i Høvelte. Herved samles den dykkermedicinske ekspertise på et sted. Genåbningen af infirmeriet er en stor gevinst for de mange soldater på Garderkasernen, som tidligere skulle på landevejen for at komme på infirmeri. Og køretiden fra Forsvarsakademiet og Holmen i København kan reduceres til knap det halve. Begge åbninger blev markeret. I Skrydstrup fik vicechefen for Flyverstab, oberst Peter Christian Alexa, æren af at klippe den røde snor til toner fra Slesvigske Musikkorps, og på Garderkasernen var det Chefen for Den Kongelige Livgarde, oberst Mads Rahbek, der klippede med en beklædningsaks akkompagneret af eget tamburkorps. ■

/FSU

Parterapi hjælper veteraner med PTSD

Veterancentret tilbyder nu at behandle veteraner med PTSD gennem et forløb, der styrker forståelsen og kommunikationen mellem dem og deres partnere.

AF SEBASTIAN SØBY / VETERANCENTRET

PARTERAPI

I efteråret har Veterancentret testet et nyt parterapitilbud til veteraner med PTSD (posttraumatisk stress syndrome/lidelse, red.). I stedet for individuel behandling har de første veteraner nu sammen med deres partnere gennemgået et forløb, der træner færdigheder i at håndtere problemerne i hverdagen og arbejde sammen om at løse dem. De får en større intimitet ved at blive bedre til at dele tanker og følelser med hinanden. Det fortæller Ulrik Thomsen, der er psykolog ved Veterancentret. Ulrik Thomsen er som den første herhjemme blevet uddannet til at anvende metoden, der er udviklet i Canada specielt til veteraner med PTSD. Cognitive Behavioral Conjoint Terapi (CBCT) hedder det nye forløb, der er bygget op af 14 sessioner med hjemmeopgaver til hver gang. Idéen bag behandlingen bygger på forskning i PTSD, der peger på social støtte som en væsentlig faktor for at få det bedre.

”Vi ved, at par, der er gode til at

vise følelser og snakke om dem, er glattere, og oftere bliver sammen. Derfor giver det rigtig god mening at inddrage partneren i behandlingen af PTSD,” siger Ulrik Thomsen.

Et opgør med den traditionelle behandling

Selv om to ud af tre af de veteraner, der får behandling ved Veterancentrets Militærpsykologiske Afdeling, er i et parforhold, er det noget nyt at se styrkelsen af forholdet som den vigtigste brik i hjælpen. Personer med PTSD har typisk uforudsigelige humørsvingninger, de bliver let irritable, kan have voldsomme vredesudbrud og undgår ofte at dele deres følelser for at beskytte sig selv og andre. De isolerer sig, fordi de bærer rundt på en masse skyldfølelse, skam og angst.

”Det kan være rigtig svært at leve sammen med en, der har det sådan, men hvis forholdet først går i stykker, er der meget længere vej til at få det bedre. Derfor prøver vi at arbejde med forholdet, inden det kommer så langt,” siger Ulrik

Thomsen og fortsætter:

”Vi begynder med at tage brodden af problemerne ved at gøre det okay at kigge på de ting, der føles skamfulde og farlige. I begyndelsen er forløbet meget styret. De skal finde et fælles ståsted. Det skaber vi blandt andet ved at snakke om PTSD, og hvad det gør ved en, så parret får den samme forståelse for, hvad det handler om.”

Parret hjælper hinanden

Ulrik Thomsen oplever en lang række fordele ved den nye metode. Fordi parret er sammen om behandlingen, kan de rykke sig me-

get mellem de enkelte sessions. De får nogle redskaber til at håndtere konflikterne, når de opstår, og hjemmeopgaverne øver dem i at arbejde sammen om at løse problemerne. Målet med metoden er, at parret skal lære at hjælpe hinanden. På den måde stopper behandlingen heller ikke, når de har gennemført forløbet.

”PTSD er ikke noget man bare kommer over. Det kræver en bevidst indsats og kan tage meget lang tid. Men hvis man lærer at være fælles om at løse problemerne, når de dukker op, kan det have

en stor forebyggende effekt,” fortæller han.

De første par, der har gennemgået forløbet, har oplevet en stor forandring, og Ulrik Thomsen tror, at den kognitive adfærdsterapi for par kan gøre en forskel for mange veteraner, der kæmper med psykiske efterreaktioner på en udsendelse.

”Jeg håber, at vi kommer til at kunne tilbyde CBCT til mange flere i fremtiden. Det er helt ny måde at se på behandlingen af PTSD på, og den kan ændre den måde, vi arbejder på,” siger han. ■

Kan du tænke ud af boksen?

Det handler ikke udelukkende om at være psykisk robust og i god form.

Som frømand skal du kunne finde kreative løsninger og improvisere, når den oprindelige plan fejler.

Test dig selv som frømand og book en optagelsesprøve på forsvaret.dk/uddannelser.

Afprøvning foregår i maj, og der er uddannelsesstart i januar 2018.

HVAD ER PTSD?

Posttraumatisk stresslidelse (PTSD) er en relativt langvarig og ikke sjældent kronisk tilstand. Den kan opstå efter alvorlige eller langvarige psykiske traumer som ulykker, krig, katastrofer, overgreb (voldtægt, incest) og andre situationer, hvor personen føler sig i livsfare.

Kendetegn på PTSD:

Stadig genoplevelse (flashbacks) af den skræmmende hændelse både i vågen tilstand og under søvn.

Undgåelse af handlinger eller situationer, som minder om hændelsen.

"Hyperarousal": Irritabilitet, tendens til sammenfaren, søvnproblemer, koncentrationsbesvær og humørsvingninger.

Subjektiv følelse af personlighedsforandring.

Kilde: sundhed.dk

Parret i artiklen til højre har valgt at være anonyme, og optræder derfor ikke med deres rigtige navne i artiklen. Redaktionen og Veterancentret er bekendt med deres rigtige navne.

"Jeg lå der på sofaen og rodede pissefuld rundt foran min datter, som ikke forstod, hvad der skete med hendes far

Martin kæmpede med PTSD efter sin udsendelse til Afghanistan. Først da hans kæreste satte ham stolen for døren, søgte han hjælp. Sammen har de deltaget i et nyt behandlingstilbud, der har reddet deres forhold.

AF SEBASTIAN SØBY / VETERANCENTRET

PTSD

Martin var meget stille, da han kom hjem efter sin udsendelse. Han fortalte ikke sin kæreste Nanna ret meget om, hvad der var sket. Han ville bare gerne tilbage til et almindeligt liv, glemme det, han havde været ude for og lade som om, han var okay. Han vendte hurtigt tilbage til sit civile arbejde. Forsvaret skulle han i hvert fald ikke have mere med at gøre. Men han kunne ikke slippe oplevelserne fra krigen i Afghanistan. Kroppen var stadig i alarmberedskab. Martin kunne kun slappe af, når han drak. Sådan beskriver Martin den første tid efter sin hjemkomst.

"Jeg gik tit ud med drengene. Sugede mig ned. Jeg blev så fuld, at jeg fik blackouts. Jeg var helt væk," fortæller han.

Han søgte sammenholdet. De snakkede ikke om de ting, de havde oplevet, og hvordan det var nu, men det var heller ikke det, han ville. Han ville glemme.

Nanna kunne ikke forstå, hvad der var galt. Hun skulle hele tiden passe på med, hvad hun sagde for at undgå, at de kom op at skændes. Hans opførsel sled mere og mere på deres forhold, som tiden gik.

"Jeg forstod ikke, hvorfor han gjorde det. Når jeg spurgte ind til det, blev han vred. Jeg skulle hele tiden gå på listefødder og tage hensyn. Prøve at holde sammen på det hele," siger hun.

Martin kunne ikke se andre udveje end at undertrykke sin angst, og han drak for at få styr på nerverne.

"Jeg ville ikke snakke om, hvor-

dan jeg havde det, for jeg troede ikke, at hun ville forstå. Jeg troede nok, at det ville gå væk, hvis jeg holdt det for mig selv."

Angst blandt fremmede

Martin havde svært ved at være ude blandt folk. Når han var på café med Nanna og deres datter, skulle han altid sidde, så han havde et overblik over rummet. Han kunne ikke holde ud at sidde med ryggen til andre mennesker. Men han sagde ikke noget til Nanna om det, og hun forstod ikke, hvorfor han opførte sig underligt. Hun fortæller, hvor vred og frustreret det gjorde hende. Problemerne krøb også ind i Martins arbejdsliv.

"Jeg kan huske, at jeg en dag sad til et møde og følte mig låst fast. Jeg kunne ikke overskue det. Jeg svedte, og mit hjerte hamrede afsted. Hovedet var fyldt med alle mulige tanker. Jeg var sikker på, at alle kunne se det på mig," fortæller han.

Det var tydeligt, at Martin ikke havde det godt, og han blev ved med at drikke for at komme igennem dagene. Han fik hjælp til at stoppe, men det hjalp ikke. Problemer derhjemme voksede sig større, og Nanna overvejede flere gange at gå, men der gik flere år, før det endelig blev for meget.

Et ultimatum

Da Martin en aften kom fuld hjem efter en tur med drengene, var han helt væk.

"Jeg lå der på sofaen og rodede pissefuld rundt foran min datter, som ikke forstod, hvad der skete med hendes far," siger han.

Det var her, Nanna satte ham

stolen for døren. Hvis ikke han fik hjælp, ville hun forlade ham. Og så tog han endelig skridtet.

"Jeg blev bange for, hvad jeg kunne finde på. At jeg kunne miste det hele," siger han.

Grænseoverskridende

Det var grænseoverskridende for Martin at gå ind på Svanemøllen Kaserne for første gang for at mødes med en af Veterancentrets psykologer. Bare det at se folk gå rundt i uniformer bragte minderne tilbage. Det var svært for Martin at bede om hjælp.

"I dag er det jo helt almindeligt at få hjælp på den ene eller anden måde, men for mig var det et stort tabu. Det er nok noget med den der machokultur, der godt kan være blandt soldater. Man vil helst klare det selv."

Først begyndte han med individuel behandling, men så fik han tilbudt et nyt parterapiforløb, som skulle vise sig at gøre en enorm forskel i hans liv. Martin og Nanna blev første par til at gennemgå et 14 sessioners forløb, som lige var kommet til Danmark, hos psykolog Ulrik Thomsen. De fik for første gang åbnet for at snakke om de oplevelser, tanker og følelser, Martin kæmpede med, og det åbnede for en ny forståelse mellem dem.

"Jeg blev skræmt over alt det, han gik rundt med. Jeg var godt klar over, at han ikke havde det godt, men det kom virkelig bag på mig, hvor meget det fyldte," fortæller Nanna.

Martin fortæller, at da han var udsendt, blev der ikke gjort meget for soldaterne for at håndtere oplevelserne.

"Vi sad alene for os selv i mør-

ket, når en af vores kammerater var død. Man var nødt til at komme videre og lægge det bag sig for at kunne fortsætte arbejdet."

Det var først hos psykologerne på Svanemøllen Kaserne, at han for alvor fik mulighed for at bearbejde det, han havde været igennem. Han fik nogle redskaber til at styre tanker i hverdagen og vejtrækningsøvelser til at hjælpe ham igennem pressede situationer.

En ny start

Martin og Nanna fik hjælp til at redde deres forhold, inden det gik helt galt. Hos Ulrik Thomsen lærte de at snakke sammen om de svære ting.

"Vi er blevet bedre til at lytte til hinanden og tage fat i problemerne, når de opstår, og så løse dem sammen. Forløbet har givet os nogle redskaber, som vi kan bruge i stedet for at skændes," forklarer Nanna.

"Man bliver ikke færdig med de her ting. Man er ikke pludselig kureret. Men man kan lære at håndtere situationerne, når de opstår. Lære at kommunikere og arbejde sammen, så man undgår konflikterne," fortsætter Martin.

"Jeg troede ikke, at det nogensinde ville blive bedre. Men det har gjort en kæmpe forskel for os, og vi er sindssygt glade for den hjælp, vi har fået."

Selv om PTSD'en ikke er forsvundet, har forløbet givet dem en ny start. Martin kan stadig finde på at tage en øl, inden de skal ud for at få ro på nerverne, og han har stadig svært ved mange mennesker, men nu ved Nanna hvorfor. Og de kan håndtere det sammen. ■

HUSK ÅBENT HUS DAG PÅ DRAGONKASERNEN
I HOLSTEBRO
LØRDAG DEN 6. MAJ 2017 KL. 10.00 - 15.00

- KAMPDEMO
- MATERIEL FREMVISNING
- SMAG EN FELTRATION
- SOLDATERFORENINGER & MEGET MERE

Følg os på www.forsvaret.dk/jdr
eller www.facebook.com/jydske-dragonregiment

HER ER DIN DEBATSIDE

Her kan du som læser og medarbejder få ordet og komme med holdninger, betragtninger, kritik eller spørgsmål, du gerne vil have svar på. Skriv dit indlæg til redaktionen på forsvarsavisen@mil.dk. Vi glæder os til at modtage det. **Det med småt:** Indlæg må som udgangspunkt ikke overstige 1.800 tegn. Vi kan ikke garantere svar på alle debatindlæg. Og vi kan ikke garantere, at der bliver plads til alle indlæg, men vi prøver.

Af
Jensen
Flyverkonstabel, Air Wing Control,
Flyvevåbnet

Kompromiser og lappeløsninger

I'm going to address the elephant in the room.

Kompromiser og lappeløsning er ord, der har været til debat hos vores kære kollegaer i Justitsministeriet i nogle måneder nu. For at få et indblik i, hvad vi også kan komme til at blive udsat for i vores eget firma, skal vi nok kigge derhen.

Det kan være, at andre har haft tænkt på dette, og måske har noget lignende været taget op i Forsvarsavisen før. Det ved jeg faktisk ikke. Men jeg har fået den tanke, at det måske er meget godt, at det er en medarbejder, der tager sådan et emne op.

I en tid hvor besparelserne stadig kan mærkes, skal der nu sammensættes en ny budgetanalyse. Det er der sikkert rigtig mange medarbejdere inklusiv undertegnede som er nervøse for. Disse penge skal findes i operative kapaciteter, som jeg selv er en del af, men jeg er dog stadig ret ny i Forsvaret (2014) og var ikke i firmaet under sidste budgetanalyse i 2003, men har læst mig frem til, hvad der skete sidste gang, og det var ikke just guld og grønne skove for Forsvaret dengang. Blandt andet mistede vi vores ubådsvesen.

Denne nye analyse kommer på baggrund af, at pengene til de nye F-35 kampfly skal findes inden for Forsvarets egne budgetter. Vel at mærke i en tid, hvor Forsvaret er underbemandet, og vi alle sammen løber ekstra stærkt. Min første tanke er, at vi ofte løber så stærkt, at vi i dagligdagen kan blive tvunget til at lave nogle kompromiser, og dette kan i værste fald nedsætte kvaliteten af vores arbejde.

Disse kompromiser er noget, vi skal være ekstra opmærksomme på ikke sker. Det kan blive nødvendigt lige at tage en ekstra indånding, før der skal laves en helt vildt stor betydningsfuld beslutning.

Jeg har selv haft så mange opgaver, at jeg på et tidspunkt havde lyst til at lægge mig i fosterstilling på jorden. Der tog jeg en dyb indånding og fik struktureret det således, at jeg ikke skulle tage mig af tre ting på én gang. Blandt andet lykkedes det mig at få en af mine opgaver udskudt nogle dage.

Denne kommunikation er ekstremt vigtig, så vi alle sammen er indforstået med, at nogle løber lidt ekstra stærkt engang imellem, og vi skal være opmærksomme på at give hinanden lidt pusterum til at udføre de opgaver, der skal til.

Alternativet er, at der kommer et halvfærdigt produkt ud af en medarbejder, som går lidt for meget på kompromis med kvaliteten.

Men tilbage til Justitsministeriet, der ikke har så vanvittigt meget med os at gøre,

men der kan ikke desto mindre trækkes paralleller til det, der sker i vores eget firma.

Politiet har lige inden årsskiftet annonceret den nye politikadetuddannelse, som nu er gået i gang på politiskolen.

Denne uddannelse har til formål at rekruttere og uddanne folk til at lave grænsekontrol, fangetransport og bevogtning.

Og hvad har det så med kompromiser og lappeløsninger at gøre?

Jo, jeg synes i hvert fald det ligner et kompromis eller en lappeløsning. Den gode kvalitet af politifolk, vi har i Danmark, bliver suppleret med resultatet af en uddannelse, der er født ud af et kompromis.

Jeg siger ikke, at resultatet nødvendigvis er dårlige politifolk. Vi har jo trods alt ikke givet de nye politikadetter en chance endnu, og det skal de selvfølgelig have. Vi, der bor i Danmark, har gode menneskelige værdier, og jeg er sikker på, at disse kadetter vil have dem med sig, når de skal ud at lave grænsekontrol eller bevogtning.

Det ærgerlige er bare, at der først bliver handlet, når tingene står og brænder, som det gjorde efter Krudttønden i København.

Hvornår bliver de gode uddannelser i Forsvaret lavet om, fordi der skal en hurtig lappeløsning til?

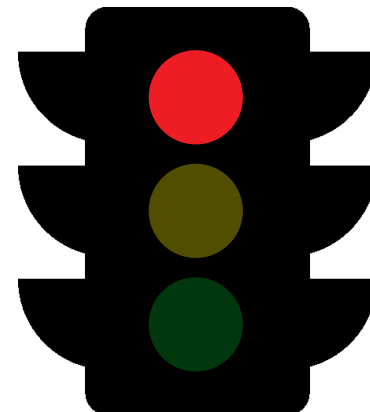
Hvis det kan ske i politiet, som er den civile ordensmagt, kan det vel også ske i Forsvaret.

Selv om jeg ikke selv er officer eller har den store forventning om at blive det, kan jeg godt være nervøs for, at det på et tidspunkt er den uddannelse, der ligesom politiets bliver ramt af et kompromis eller en lappeløsning.

Og det gælder ikke kun officerernes uddannelse men faktisk alle de gode lange uddannelser, der er i Forsvaret.

I sidste ende går regeringen og lover et substantielt løft til Forsvaret, men hvad er et substantielt løft egentlig?

Og kommer de penge til at forsvinde ud i ingenting, når vi igen skal "finde" næsten én milliard kroner i Forsvaret? ■

”

Jeg har selv haft så mange opgaver, at jeg på et tidspunkt havde lyst til at lægge mig i fosterstilling på jorden.

UDPLUK AF UDDANNELSER DU KAN SØGE NU

- Akademiuddannelsen i de tre værn
- Flyveleder
- Communication and Information Specialist
- Jægersoldat
- Frømand
- Sirius Patruljen
- Stationsspecialist

Find dem alle på www.forsvaret.dk/uddannelser

Følg Forsvarets uddannelser på

PROFILER

SØMANDEN DER BLEV CYBERKRIGER

Orlogskaptajn Peter Gottlieb er blevet chef for en ny enhed i Operationsstaben. Interessen for cyberspace mener han selv begyndte, da han som helt ung marinekonstabel blev telegrafist og indså vigtigheden af sikker kommunikation.

TEKST OG FOTO: MARTIN FINNEDAL / VFK

NYOPRETTELSE

Der er ikke meget skumspøjt og saltvand over orlogskaptajn Peter Gottliebs nye arbejdsplads, der bare omtales som "Kælderen". Særligt futuristisk ser her nu heller ikke ud. Og det på trods af at orlogskaptajnen, der for knap 30 år siden var marinekonstabel, er blevet chef for en ny enhed, der i samarbejde med Forsvarets Efterretningstjeneste skal arbejde med Computer Network Operations - i daglig tale CNO. Skal man besøge kontoret, der indtil videre primært er indrettet med forskellige IT-systemer og andre nødvendigheder, skal man først aflægge mobiltelefon og eventuelt smart watch i et dertil indrettet nøgleskab. Farerne for cyberovervågning er alle vegne.

"Man regner med, at der omkring 2020 vil være 25 milliarder enheder, der er koblet til internettet; det man tilsammen omtaler som *internet of things*. Hver af dem kan teoretisk set hackes: Køleskabe, elnet, ventilationssystemer og selv fremtidens biler, der vil blive udviklet uden ratstamme, men derimod med en bluetooth-forbindelse," fortæller Peter Gottlieb.

Den udvikling var der ikke mange, der så, da den nuværende orlogskaptajn i 2007-2008 i forbindelse med uddannelsen til orlogskaptajn (VUT-II) skrev speciale om Cyber Security. Området blev efterfølgende hans fokusområde på Forsvarsakademi-

et i forbindelse med tjenesten. Kronikker i danske aviser, artikler i danske og udenlandske tidsskrifter, regelmæssige interview/foredrag og en enkelt briefing på Christiansborg er det også blevet til.

Kronik i Berlingske

I 2010 skrev han sammen med forskningsmedarbejder Magnus Hjortdal følgende i en kronik i Berlingske.

"Traditionelt har vi tænkt, at vi ved at forstærke en barriere kan modstå en given trussel. Samtidig forudsætter vi, at det er muligt at identificere modstanderen, og måske at vi kan afskrække denne ved at true med gengældelse. Endelig forudsætter vi, at der foreligger en form for legitim adfærd i cyberspace. Ingen af disse antagelser holder desværre stik".

Sådan er det stadig væk

Ikke desto mindre - påpeger Peter Gottlieb - er der dog nogle lavthængende frugter, man ret nemt kan høste.

"Ved at opretholde en god cyberhygiejne, hvilket omfatter opdatering af systemer, mulighed for detektion, handleplaner ved konstaterede hændelser etc., kan man faktisk bremse 80 procent af alle cyberangreb - dog de mindst komplekse," påpeger Peter Gottlieb.

Hans nye enhed er placeret i Operationsstabens J5, der arbejder med planlægning af militære operationer. Formålet med enheden er da også at integrere CNO i plan-

lægningen af danske militære operationer, ligesom man planlægger for andre af Forsvarets kapaciteter. Som en naturlig del af planlægningen afvejer man opgaveløsningen mod hvilken kapacitet, som bedst giver den ønskede effekt. Dette kunne for eksempel være, om opgaven bedst løses af fly, artilleri, en fregat eller CNO. Selve den udførende del - våbnet om man vil - er i Forsvarets Efterretningstjeneste, og det bliver Peter Gottliebs enheds opgave at være en slags kompetencecenter og indgangsportal til Forsvarets Efterretningstjeneste.

Peter Gottlieb har været i Operationsstaben gennem længere tid og i flere forskellige stillinger. Dette har opbygget en kompetencer, der kombinerer hans viden om CNO - eller cyberspace operations som det også kaldes - med processer for planlægning.

Den nye stilling er et ønskejob for sømanden, der gik i land. Inden da nåede han dog blandt andet at sejle torpedobåde af Willemoesklassen og KAMPFLEX af Standardflexklassen. Han nåede også en kort periode i Søværnets Taktiske Stab, og fik der indsigt i planlægning og føring af maritime operationer.

Den eneste på området

Selv om det kun er 10 år siden, han var studerende på VUT-II og begyndte at behandle området mere professionelt, var der ingen generel diskussion om emnet på det tidspunkt. I forbindelse med sin tjeneste på For-

svarsakademiet efter VUT-II lykkedes det ham dog at overbevise sine nærmeste chefer om relevansen af at opdyrke området,.

"På det tidspunkt var diskussionen fokuseret på det tekniske aspekt, og ikke det sikkerhedspolitiske. Indledningsvist var det hensigten, at jeg skulle have EU og NATO som fokusområde. Det lykkedes mig heldigvis at overbevise min chef om, at jeg kunne håndtere Cyber Security ved siden af. Det viste sig at være en god satsning, for pludselig fik jeg voldsomt travlt og blev booket til interview, foredrag og den slags. Forsvarsakademiet var sikkert en af de første i institutionen, som havde opbygget en viden om området i relation til sikkerhedspolitik, og dette blev efterspurgt."

Peter Gottlieb er meget bevidst om, at hans nye enhed får rigtigt travlt. Blandt andet skal hans folk, der ligesom Peter Gottlieb selv begyndte 1. februar, have opgraderet deres viden, så de på et endnu højere plan kan være videncenter. Det foregår blandt andet på Forsvarsakademiet. Sideløbende er de ved at lave processer for, hvordan CNO eller cyber operations kan integreres i operationer. Endelig ligger der en stor opgave i at rådgive og informere, hvilket er specielt relevant her i starten.

"Det er en ny sektion inden for et nyt område. Vi skal opbygge og fastholde vores viden, samarbejdsrelationer og procedurer parallelt med, at vi skal fungere i det daglige. Det, synes jeg, er superspændende." ■

FORSVARET ANSÆTTER STOR MUSIKALSK KAPACITET

MUSIK: Det er lykkedes Forsvaret at tiltrække en ny leder fra allerøverste hylde. Ole Edvard Antonsen er en af verdens bedste trompetister og en af Norges største, internationale stjerner. Fremover skal han være Prinsens Musikkorps' kunstneriske leder. Ole Edvard Antonsen har optrådt med en perlerække af verdens bedste symfoniorkestre og var fra

2006-2010 chef for norske Luftforsvarets Musikkorps, som han har været med til at modernisere og løfte.

Trompetisten og dirigenten har fået en stribe priser for sit arbejde med musikken. Han har desuden modtaget St. Olavs Orden, der er den norske pendant til Dannebrogordenen. I Prinsens Musikkorps væk-

ker det stor begejstring, at det er lykkedes at tiltrække stjernemusikeren.

Han kan bare så mange ting. Gennem årtier har Ole Edvard Antonsen været banebrydende inden for messing og virkelig været en inspiration for alle messingblæsere, også mig, siger trompetist i musikkorps Gert Hattesen. ■

MF/PR-foto

INTERVIEW

Rikke-Louise Klarskov og hendes mand bor i Frederikshavn Kommune. Så langt ude i skoven, at hun lige må tænke lidt over, hvad den nærmeste by hedder. Men da Rikke-Louise blev headhuntet til jobbet hos Lett, betingede hun sig, at hun ville kunne blive boende i naturen. Derfor pendler hun frem og tilbage til København to gange om ugen, indtil hun 1. marts får kontor hos Lett i Aarhus.

LETT

Rikke-Louise Klarskov

HR Chef, LETT Advokatpartnerselskab

KARRIERE I FORSVARET

1997-1998:
Sergentuddannelsen,
Hærens Sergentskole, Sønderborg

1998:
Løjtnantsuddannelsen,
Hærens Artilleriskole, Varde

1997-2004:
Delingsfører i artilleribatteri

1997-2004:
Næstkommanderende
i militærpolitienhed

2004
Chef for militærpolitidetachment
i Aalborg

2005/2010:
Kursusleder/Holdfører
Militærpolitiskolen i Aalborg

2011:
Chef for militærpolitidetachment
i Aalborg

2013:
HR konsulent FPS

”

**Jeg savner at
få mudder
under hælen.
Dén der fælles-
skabsfølelse,
korpsånden,
den finder du
bare ikke andre
steder.**

Tidligere MP-leder:

”Advokatbranchen er – ligesom Forsvaret – en branche med mange mænd i toppen”

Rikke-Louise Klarskov forlod Forsvaret til fordel for en karriere i advokatverdenen. På papiret et kæmpe spring, men karrieren i militærpolitiet og Forsvarsministeriets Personaletjeneste har givet erfaringer, som også kan anvendes, selv om kollegerne nu går i jakkesæt og ikke uniform.

AF LARS BO AXELHOLM FOTO: SARA SKYTTE

HR Udsigten fra kontoret kan Rikke-Louise Klarskov ikke klage over. Advokatfirmaet Lett, hvor hun siden oktober 2016 har været HR-chef, har hovedsæde på én af de adresser, der kan ruinere dig, når du lander på dem i Matador.

Fra mødelokalet, hvor hun tager imod Forsvarsavisen, er der frit udsyn til Rådhuspladsens mylder af liv.

Den fine udsigt er bare ét af frynsegoderne ved at arbejde i ét af Danmarks største advokatfirmaer. Serveringen ved møderne er en anden: Her er et mindre slaraffenland af chokolade, kaffe, te og to forskellige slags mineralvand. Og det er endda den 'lille mødemenu', forklarer Rikke-Louise Klarskov med et smil.

Store og små opgaver

Som HR-chef er det i dag Rikke-Louise Klarskovs fornemmeste opgave at sikre dét, hun kalder "en strategisk HR-retning" for advokatfirmaet.

"Lett er speciel på den måde, at det er partnerdrevet. Det betyder, at firmaet har mange ejere, partnere, der hver især kan have deres egne interesser. Det har en stor indvirkning på driften af virksomheden, fordi den enkelte partner kan være tilbøjelig til at fokusere på sin del af virksomheden. Min opgave er så at få skabt en 'motorvej' for vores HR-indsats, så vi går i den samme retning. Hvad gør vi for eksempel for at tiltrække talenterne, hvordan fastholder vi dem?" forklarer hun.

"Det gælder om at give partnerne nogle værktøjer og skabe forudsætning for, at de kan få deres medarbejdere til at levere de bedste resultater. Jeg har blandt andet ansvaret for, at vi får implementeret et nyt HR-system, så HR-processerne kan blive digitaliseret. Det er en platform, hvor du kan håndtere alt fra feriedage til MUS-samtaler og planer for efteruddannelse. Men jeg har også mere lavpraktiske opgaver. Jeg har lige brugt formiddagen på at screene ansøg-

ninger. Eller jeg kan stå på en karrieremesse og fortælle om vores firma. Jeg synes, det er fedt, at der både er store og små opgaver."

Mange mænd på toppen

Egentlig var det lidt en tilfældighed, at det lige blev advokatbranchen.

Rikke-Louise Klarskov begyndte sin militære karriere på reserveofficersuddannelsen i 1997, først på Hærens Sergentskole i Sønderborg, senere på Hærens Artilleriskole i Varde. Efter et par år som delingsfører og artilleriofficer på Varde Kaserne begyndte hun på Hærens Officersgrunduddannelse på Frederiksberg Slot i 2000.

I 2003 kom hun som nyudnævnt premierløjtnant til militærpolitiet, hvor hun har været næstkommanderende i et militærpolitidetachment og et militærpolitikompani, holdfører og kursusleder på militærpolitiskolen og sidst men ikke mindst chef for et militærpolitidetachment. Undervejs var hun udsendt som chef for militærpolitiet i Kosovo 2004 på KFOR 12 og igen i Afghanistan 2012 på ISAF 14. Sideløbende med sin karriere i militærpolitiet tog Rikke-Louise Klarskov en HD i Organisation og Ledelse ved Aalborg Universitet.

I april 2013 skiftede hun militærpolitiet ud med Forsvarsministeriets Personalestyrelse, hvor hun som HR-konsulent arbejdede med implementeringen af Forsvarsforliget 2013-17. Og det var her, at hun igen sit samarbejde med jurister fik øje på, at hun kunne anvende sine kvalifikationer i advokatbranchen.

"Advokatbranchen er – ligesom Forsvaret – en branche med mange mænd i toppen. Det her med at samarbejde med nogle selv sikre og magtfulde mænd, det kunne jeg ikke genkende til. Det handler om, at du skal være i stand til at arbejde sammen med dem og argumentere over for dem, men også at lade dig lede af dem."

Rikke-Louise Klarskov nævner blandt andet sine erfaringer som leder af militærpolitiet for ISAF 14, hvor hun skulle fungere som rådgiver for kontingentchefen.

"Det er lidt det samme her i advokatfirmaet. Jeg har jo ikke magt til at fortælle vores managing partner, hvad han skal gøre. Men jeg kan argumentere og fortælle ham, hvad konsekvenserne vil være ved en given beslutning. Nøjagtig som jeg ville gøre med chefen i Afghanistan, når jeg skulle rådgive ham."

Her er man altid på

Selv om lønnen i advokatbranchen er højere end i Forsvaret, mener Rikke-Louise Klarskov ikke, at man skal vælge det civile erhvervsliv alene for at få mere i løn.

"Du skal altså ikke gå civil for lønnens skyld. Du giver afkald på overtidsbetaling og afspadsering. Her har jeg ikke nogen øvre arbejdstid og arbejder 50 timer om ugen, og det forventes, at jeg svarer på e-mail, også selv om jeg er på ferie. Når du er på øvelse i Forsvaret, kan du jo godt være væk i 14 dage, men du bliver kompenseret med fridage bagefter. Det betyder, at når du kommer hjem fra øvelsen, kan du bare trække stikket ud. Her i advokatbranchen er stikket bare i hele tiden. Men jeg vil ikke sige, at det kommer som en overraskelse, for jeg vidste, hvad jeg gik ind til."

Hende fra militæret

I advokatfirmaet er der ikke den store indsigt i Rikke-Louise Klarskovs militære baggrund, men der er nysgerrighed omkring den.

"Mange af mine nuværende kolleger troede i starten, at Forsvaret kun er kæft, trit og retning, og at jeg er en hård hund, som har været i krig. Det er ikke noget problem for mig, og jeg synes også det er lidt skægt, at de ser mig på den måde. Jeg opfatter det bestemt ikke som en ulempe, for jeg oplever respekt omkring min militære uddannelse, min erfaring som militær leder og ikke mindst mine udsendelser.

"Vores managing partner spurgte, om ikke jeg skulle have nogle sabler og rustninger og billeder af kampvogne op på mit kontor. Det er jo lidt sjovt, selv om jeg egentlig ikke identificerer mig selv som 'hende fra

militæret'. Ulempen ved uvidenheden er de lidt prekære spørgsmål, som for eksempel når jeg bliver spurgt, om jeg har slået nogen ihjel. Det er et spørgsmål, man skal undlade at stille efter min mening, for hvad ville de gøre, og hvordan ville de forholde sig, hvis jeg svarede ja?"

Savner mudder under hælen

Når Rikke-Louise Klarskov skal sætte ord på, hvorfor hun valgte at søge nye udfordringer, står det hurtigt klart, at den forhenværende kaptajn har et hjerte, der i den grad stadig banker for Forsvaret. Hun fortæller, hvordan hun har lært at være en konsistent og konsekvent leder. At gå foran som det gode eksempel og hvordan man som soldat lærer at være klar, møde til tiden og bare have styr på sine ting, så folkene stoler på en i en tilspidset situation.

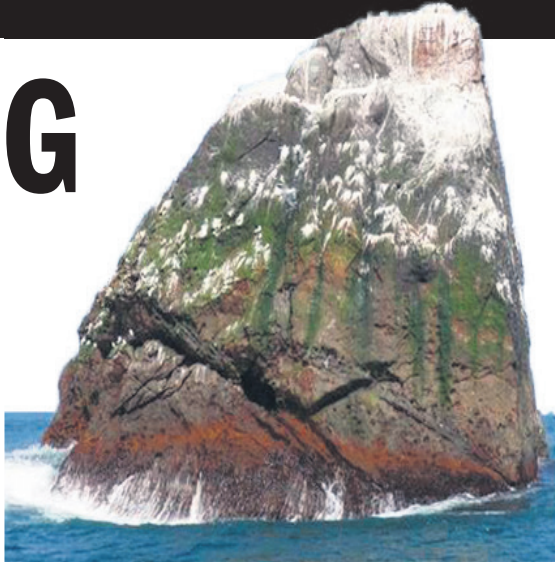
"Men jeg stod ved en skillevej. Enten skulle jeg søge ind på VUT-II, eller også skulle jeg prøve noget helt andet uden for hegnet. Jeg synes, at officersuddannelserne har fået en forkert og meget akademisk retning. Og samtidig er det heller ikke altid de rigtige, der bliver valgt. Så jeg måtte tænke grundigt over, om jeg virkelig så mig selv i Forsvaret fremadrettet og risikere som major at komme ud i et sagsbehandler-job i FMT, (det nuværende FMI, red). For det er jo dét, der sker for otte ud af ti," siger Rikke-Louise Klarskov.

"Om jeg savner de oplevelser, jeg har haft i uniform? Ja, for pokker... Helt vildt. Jeg vil heller ikke blankt afvise, at jeg vender tilbage – måske som reserveofficer. Men så skal det være noget operativt. Jeg savner at få mudder under hælen. Den der fællesskabsfølelse, korpsånden, den finder du bare ikke andre steder. Jeg deltager stadig i aktiviteter og fester ved Militærpolitiet og føler mig stadig som en del af fællesskabet der, og det er jo lige som at komme hjem igen." ■

EN ANDEN VERDEN

ØDE Ø-KRIG

Hvor langt vil man gå i kampen om nogle vindblæste klippestykker? Forsvarsavisen fortæller her om tilsyneladende ligegyldige stykker ”land”, der dog har forårsaget store internationale forviklinger.

ROCKALL – DET HYLENDE SKÆR

Rockall er et 23 m højt og 27 m bredt klippeskær i Atlanterhavet. Det er ubeboet af såvel mennesker som af dyr - bortset fra forbipasserende måger. Ikke desto mindre strides hele tre regeringer (Storbritanniens, Irlands og Danmarks på vegne af Færøerne) om, hvem der kan gøre krav på Rockall. Striden om klippestykket, hvis navn stammer fra gælisk (Sgeir Rocail) og betyder det hylende skær, er endnu ikke afgjort. Konflikten fik sin begyndelse, da Storbritannien først i 1810 og derefter igen i 1955 landsatte soldater på Rockall for dermed at gøre krav på skæret. I 1972 gjorde det britiske parlament med et pennestrøg Rockall til en del af den skotske region

Invernesshire, som ligger 367 kilometer væk fra skæret. Skal man være lidt flabet, svarer det til at indlemme Maldiverne i Ribe Amt. Fra færøsk og dansk side gøres det gældende, at Rockall geologisk set hører sammen med Færøerne, da begge ligger på samme undersøiske højderyg. Ierne derimod gør ikke krav på selve øen men på en bid af området omkring. Irland har en aftale med Storbritannien om præcis hvor og hvor meget, men det er ikke en enighed, der deles af Færøerne/Danmark. Grunden til stridigheden er naturligvis den olierige undergrund omkring skæret. Det menes, at under 20 personer i alt har sat deres fod på klippeskæret. Som en engelsk politiker, William Ross,

under en debat i Underhuset 1971, konstaterede: ”Flere har sat deres fod på månen end på Rockall.” Rekorden holdes af en skotsk eventyrer, Nick Hancock, der i 2014 overlevede hele 43 dage på Rockall. Rockalls lidenhed til trods er der åbenbart en vis mængde følelser for klippestykket i Atlanten. Den irske gruppe The Wolfe Tones har skrevet en sang om Rockall, og omkvædet er som følger: *”Oh rock on Rockall, you’ll never fall to Britain’s greedy hands/Or you’ll meet the same resistance that you did in many lands/May the seagulls rise and pluck your eyes and the water crush your shell/And the natural gas will burn your ass and blow you all to hell.”*

HANS Ø – SPRUTKRIGEN

Historien om den meget fredelige Hans Ø-konflikt mellem Danmark og Canada går med jævne mellemrum verden rundt som et skoleeksempel på, hvordan to civiliserede lande håndterer en territorialstrid. Canada og Danmark har nemlig i årevis skiftedes til at gøre krav på den 1,3 kvadratkilometer store ø, der ligner – og tilsyneladende er lige så spændende som – en stor sten. Kravet

gøres ved at efterlade en bunke småsten og en flaske spiritus, og så sejler man igen, hvorefter den konkurrerende nation på samme vis overtager kravet. ”Whisky-wars” kaldes striden i store udenlandske medier som blandt andre New York Times. Hans Ø, som ligger i Kennedy-kanalen i Nares-Strædet midt mellem Canada og Grønland er aldrig formelt blevet placeret under det ene

eller andet ejerskab. Den hyggelige strid er nu ikke helt så hyggelig som påstået på Facebook og andre sociale medier, hvor i tusindvis af brugere gladelig har delt historien. I 2005 besøgte den canadiske forsvarsminister nemlig øen uden først at informere det danske udenrigsministerium. Siden har de to lande været enige om at være uenige og aftalt, at striden skal afgøres ved Den Internationale Domstol i Haag. Sidste år åndede to forskere – en dansk og en canadisk – dog nyt liv i diskussionen, da de foreslog, at øen skal deles mellem Canada og Danmark og gøres til en international park, der symboliserer de fredelige relationer mellem de arktiske folk. Ansvar for øen skal i givet fald tilbydes selvstyret i Nuuk og inuit-lokalregeringen i Nunavut i det nordøstlige Canada. Om forskerne drikker, og hvad de i givet fald indtager, melder historien ikke noget om.

SOUTH SANDWICH ISLANDS – PINGVINERNES PARADIS

At kalde South Sandwich Islands for øer er en tilsnigelse. Der er i virkeligheden tale om ni aktive vulkaner, der ligger mellem Sydamerika og Antarktis. Her er polarklima, og James Cook, der var den første til at besøge øerne, omtalte dem som ”Jordens mest forfærdelige sted”. South Sandwich Islands er ubeboede. Til gengæld flokkes i millioner af pingviner hvert år hertil for at yngle. Her er nemlig rigt på den antarktiske krill –

også kendt som lyskrebs. Umiddelbart lyder det jo som et fredeligt sted med ingen militær betydning overhovedet. Og dog. South Sandwich Islands hører nemlig sammen med South Georgia Islands og er styret fra Falklandsøerne. De golde vulkaner blev dermed involveret i Falklandskrigen, der fandt sted mellem 2. april og 14. juni 1982. Argentina har siden 1833 udfordret briterne krav på Falklandsøerne, der

oprindeligt var franske, så spanske, så engelske indtil briterne krav bortfaldt på grund af manglende bosættelse. I 1820 bosatte argentinerne sig derfor. Indtil de i 1833 blev smidt væk af britiske tropper. Siden har de to lande haft konflikten, der altså kulminerede i 1982. Den nåede dog ikke helt til South Sandwich Islands, og pingvinerne nåede nok aldrig at opleve, at de i nogle få uger var under argentinsk herredømme.

BLACK HORNET NANO

GADGET Det norske firma Prox Dynamics har udviklet denne nano-drone, der på trods af sine kun 10 cm er udstyret med tre kameraer. Blandt andre norsk og britisk militær bruger den, og US Marines har den i øjeblikket til test. Drømmen er at udstyre hver eneste deling med nano-dronen.

SPØRGSMÅL & SVAR

Hvor ville du arbejde, hvis du ikke var i Forsvaret?

Tja, måske ville jeg arbejde for politiet eller redningsberedskabet. Men en lidt vildere tanke er, at jeg faktisk godt kunne tænke mig at være lærer. Jeg holder af at undervise og instruere.

Jan
seniorsergent ved
Ingeniørregimentets
bomberyddere (EOD)

Jeg trives med at undervise unge og voksne mennesker, så jeg ville nok være idræts-, dansk- eller engelsklærer i gymnasiet, på en efterskole eller en højskole. Ellers ville jeg drive et kampsportscenter, hvor jeg også selv kunne være instruktør.

Rasmus
kaptajn,
Air Force Training Centre

Jeg ville højst sandsynligt gå videre med min forskning i folkeret, fordi det er en af de få muligheder, der er for at arbejde med problemstillinger, som relaterer sig til væbnede konflikter.

Iben
militærjurist i
Operationsstaben,
Værnsfælles
Forsvarskommando

